

717.

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji („Službeni list RCG“, br. 55/00, 12/02 i 28/06 i „Službeni list CG“, br. 21/08, 30/17 i 75/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 12. marta 2020. godine, donijela je

ODLUKU
O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA EKSPROPRIJACIJU
NEPOKRETNOSTIRADI IZGRADNJE PRISTUPNIH PUTEVA U KO JABUKA, KO
MATEŠEVO, KO SUNGA I KO BARE KRALJSKE NA TERITORIJI OPŠTINE
KOLAŠIN ZA POTREBE IZGRADNJE AUTOPUTA BAR - BOLJARE, DIONICA
SMOKOVAC – MATEŠEVO

Član 1

Utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti u Opštini Kolašin i to:

KO Jabuka

1. dio kat. parcele broj 35 (novi broj 35/3), livada 5.klase u površini od 410 m² i dio kat. parcele broj 37 (novi broj 37/3), livada 5. klase u površini od 134 m², upisane u listu nepokretnosti broj 37 kao svojina Grujičić Jovan Marka,

2. dio kat. parcele broj 39/1 (novi broj 39/4), livada 5. klase u površini od 222 m², dio kat. parcele broj 40 (novi broj 40/2), šuma 4. klase u površini od 3 m² i dio kat. parcele broj 50/3 (novi broj 50/6), livada 6. klase u površini od 1120 m², upisane u listu nepokretnosti broj 40 kao svojina Grujičić Jovan Slavka,

3. dio kat. parcele broj 771/1 (novi broj 771/3), pašnjak 4. klase u površini od 41 m², upisana u listu nepokretnosti broj 55 kao susvojina Marović Dragana 1/11, Labović Milivoje Gorana 1/11, Labović Milivoje Lidije 1/11, Labović Milivoje Milete 1/11, Labović Milivoje Petra 1/11 i Labović Milivoje Veljka 6/11,

4. dio kat. parcele broj 761 (novi broj 761/3), šuma 4. klase u površini od 40 m², dio kat. parcele broj 762 (novi broj 762/3), šuma 4. klase u površini od 46 m², dio kat. parcele broj 762 (novi broj 762/4), šuma 4. klase u površini od 191 m², dio kat. parcele broj 763/1 (novi broj 763/3), livada 5. klase u površini od 1118 m² i dio kat. parcele broj 763/1 (novi broj 763/4), livada 5. klase u površini od 669 m², upisane u listu nepokretnosti broj 61 kao susvojina Vukičević Jovana 1/8, Vukičević Jovane 1/8, Jovanović Lidije 1/2, Vikičević Raša 1/8 i Vukičević Vesne 1/8,

5. dio kat. parcele broj 843/1 (novi broj 843/5), šuma 4. klase u površini od 22 m², dio kat. parcele broj 843/1 (novi broj 843/6), šuma 4. klase u površini od 2029 m², dio kat. parcele broj 843/1 (novi broj 843/9), šuma 4. klase u površini od 228 m² dio kat. parcele broj 809 (novi broj 809/2), livada 6. klase u površini od 480 m², dio kat. parcele broj 819 (novi broj 819/3), livada 6. klase u površini od 267 m², dio kat. parcele broj 820 (novi broj 820/3), šuma 4. klase u površini od 105 m², dio kat. parcele broj 841 (novi broj 841/5), pašnjak 4. klase u površini od 1247 m², dio kat. parcele broj 841 (novi broj 841/6), pašnjak 4. klase u površini od 404 m² i dio kat. parcele broj 822 (novi broj 822/2), livada 7 klase u površini od 69 m², upisane u listu nepokretnosti broj 68 kao svojina Milošević Milje,

6. dio kat. parcele broj 798 (novi broj 798/3), šuma 4. klase u površini od 78 m², dio kat. parcele broj 799/1 (novi broj 799/9), livada 6. klase u površini od 675 m², dio kat. parcele broj 799/1 (novi broj 799/10), livada 6. klase u površini od 205 m², dio kat. parcele broj 799/1 (novi broj 799/11), livada 6. klase u površini od 1071 m², dio kat. parcele broj 799/1

(novi broj 799/13), livada 6. klase u površini od 756 m², dio kat. parcele broj 799/1 (novi broj 799/15), livada 6. klase u površini od 820 m², dio kat. parcele broj 800/1 (novi broj 800/7), šuma 4. klase u površini od 4 m², dio kat. parcele broj 800/1 (novi broj 800/8), šuma 4 klase u površini od 286 m² i dio kat. parcele broj 800/1 (novi broj 800/9), šuma 4 klase u površini od 118 m², upisane u listu nepokretnosti broj 90 kao susvojina Marić Božidara 4/5, Milošević Velimira 1/10 i Milošević Đurde 1/10,

7. dio kat. parcele broj 769/1 (novi broj 769/8), šuma 4. klase u površini od 80 m², dio kat. parcele broj 769/1 (novi broj 769/8), šuma 4. klase u površini od 49 m², dio kat. parcele broj 772/1 (novi broj 772/3), pašnjak 4. klase u površini od 405 m², dio kat. parcele broj 771/3 (novi broj 771/7), pašnjak 4. klase u površini od 34 m², dio kat. parcele broj 771/2 (novi broj 771/8), pašnjak 4. klase u površini od 291 m² i dio kat. parcele broj 773/1 (novi broj 773/7), neplodno zemljište u površini od 478 m², upisane u listu nepokretnosti broj 165 kao susvojina Rakočević Nikole Dragana 1/4, Rakočević Nikole Predraga 1/4, Rakočević Nikole Slavenka 1/4 i Rakočević Nikole Gorana 1/4,

8. dio kat. parcele broj 765/1 (novi broj 765/3), livada 5. klase u površini od 11 m², dio kat. parcele broj 743 (novi broj 743/3), šuma 4. klase u površini od 293 m², dio kat. parcele broj 741 (novi broj 741/3), šuma 4 klase u površini od 120 m², dio kat. parcele broj 741 (novi broj 741/5), šuma 4. klase u površini od 74 m², dio kat. parcele broj 742 (novi broj 742/3), pašnjak 5. klase u površini od 423 m², dio kat. parcele broj 744 (novi broj 744/3), livada 7. klase u površini od 197 m², dio kat. parcele broj 744 (novi broj 744/4), livada 7. klase u površini od 634 m², dio kat. parcele broj 744 (novi broj 744/5), livada 7. klase u površini od 3 m², upisane u listu nepokretnosti broj 144 kao svojina Popović Ljubice,

9. dio kat. parcele broj 756/1 (novi broj 756/3), pašnjak 4. klase u površini od 271 m², dio kat. parcele broj 758/1 (novi broj 758/3), šuma 4. klase u površini od 457 m², dio kat. parcele broj 758/1 (novi broj 758/4), šuma 4. klase u površini od 263 m² i dio kat. parcele broj 757 (novi broj 757/3), livada 7. klase u površini od 651 m², upisane u listu nepokretnosti broj 149 kao susvojina Popović Dragoljuba 1/6, Popović Ljuba 1/6, Popović Marka 1/6, Popović Milije Milivoja 1/6, Popović Predraga 1/6 i Popović Stanka 1/6,

10. dio kat. parcele broj 43 (novi broj 43/3), šuma 4. klase u površini od 247 m², dio kat. parcele broj 42/3 (novi broj 42/5), livada 5. klase u površini od 30 m², dio kat. parcele broj 796/1 (novi broj 796/7), šuma 4. klase u površini od 1138 m², dio kat. parcele broj 799/2 (novi broj 799/18), livada 6. klase u površini od 53 m² i dio kat. parcele broj 799/2 (novi broj 799/20), livada 6. klase u površini od 43 m², upisane u listu nepokretnosti broj 153 kao svojina Radević Radmile,

11. dio kat. parcele broj 889/13 (novi broj 889/22), šuma 3. klase u površini od 2332 m², upisana u listu nepokretnosti broj 235 kao susvojina Milošević Tomislav Aca 1/4, Modrić Igora 1/8, Milošević Svetislav Milutina 1/4, Mališić Miodraga 1/8, Modrić Sanje 1/8 i Mališić – Simonović Tanje 1/8,

12. dio kat. parcele broj 823/1 (novi broj 823/5), livada 6. klase u površini od 220 m², dio kat. parcele broj 824 (novi broj 824/2), šuma 4. klase u površini od 6 m², dio kat. parcele broj 824 (novi broj 824/3), šuma 4. klase u površini od 23 m², dio kat. parcele broj 825 (novi broj 825/2), pašnjak 4. klase u površini od 276 m², dio kat. parcele broj 826 (novi broj 826/3), šuma 4. klase u površini od 375 m² i dio kat. parcele broj 827 (novi broj 827/3), livada 6. klase u površini od 181 m², upisane u listu nepokretnosti broj 181 kao svojina Milošević Tomislav Aca,

13. dio kat. parcele broj 889/4 (novi broj 889/20), šuma 4. klase u površini od 152 m², dio kat. parcele broj 818 (novi broj 818/4), livada 6. klase u površini od 1186 m² i dio kat. parcele broj 817 (novi broj 817/4), šuma 4. klase u površini od 779 m² upisane u listu nepokretnosti broj 182 kao svojina Milošević Svetislav Milutina.

KO Mateševo

1. dio kat. parcele broj 352 (novi broj 352/3), šuma 3. klase u površini od 547 m², dio kat. parcele broj 361/1 (novi broj 361/4), šuma 3. klase u površini od 786 m², dio kat. parcele broj 362/1 (novi broj 362/4), šuma 3. klase u površini od 426 m², dio kat. parcele broj 360/1 (novi broj 360/3), livada 7. klase u površini od 647 m² i dio kat. parcele broj 364/1 (novi broj 364/4), šuma 4. klase u površini od 166 m², upisane u listu nepokretnosti broj 3 kao svojina Adžić Milanke,

2. dio kat. parcele broj 518 (novi broj 518/2), dvorište u površini od 15 m², upisana u listu nepokretnosti broj 15 kao svojina Bulatović Radoslav Blaža,

3. dio kat. parcele broj 507 (novi broj 507/3), livada 6. klase u površini od 1893 m², dio kat. parcele broj 509/1 (novi broj 509/5), šuma 4. klase u površini od 1024 m² i dio kat. parcele broj 509/1 (novi broj 509/6), šuma 4. klase u površini od 76 m², upisane u listu nepokretnosti broj 16 kao svojina Braunović Novak Dušana,

4. dio kat. parcele broj 522/1 (novi broj 522/4), šuma 4. klase u površini od 6 m², dio kat. parcele broj 522/1 (novi broj 522/5), šuma 4. klase u površini od 918 m², dio kat. parcele broj 523 (novi broj 523/3), livada 6. klase u površini od 306 m² i dio kat. parcele broj 519/1 (novi broj 519/3), njiva 4. klase u površini od 120 m², upisane u listu nepokretnosti broj 17 kao svojina Braunović Žarko Dragice,

5. dio kat. parcele broj 528/1 (novi broj 528/4), pašnjak 5. klase u površini od 1268 m², dio kat. parcele broj 526 (novi broj 526/4), livada 6. klase u površini od 313 m², dio kat. parcele broj 526 (novi broj 526/5), livada 6. klase u površini od 148 m², dio kat. parcele broj 526 (novi broj 526/6), livada 6. klase u površini od 22 m², dio kat. parcele broj 526 (novi broj 526/7), livada 6. klase u površini od 5 m², dio kat. parcele broj 530 (novi broj 530/4), šuma 4. klase u površini od 590 m², dio kat. parcele broj 530 (novi broj 530/5), šuma 4. klase u površini od 561 m², dio kat. parcele broj 524/2 (novi broj 524/4), pomoćna zgrada u površini od 20 m² i voćnjak 4. klase u površini od 379 m² i dio kat. parcele broj 524/1 (novi broj 524/6), njiva 4. klase u površini od 177 m² upisane u listu nepokretnosti broj 18 kao susvojina Braunović Danila Žarka 2/27, Braunović Žarko Dragice 1/6, Braunović Novak Dušana 1/6, Komad Milan Lidije 1/45, Mićović Milan Ljubinke 1/45, Braunović Milan Milana 1/45, Zogović Danila Nataše 2/27, Braunović Novak Ružice 1/3, Andrijević Milan Sonje 1/45, Braunović Danila Sveta 2/27 i Obradović Milan Vere 1/45,

6. dio kat. parcele broj 336/1 (novi broj 336/4), šuma 4. klase u površini od 718 m², dio kat. parcele broj 335 (novi broj 335/3), pašnjak 5. klase u površini od 419 m², dio kat. parcele broj 330 (novi broj 330/3), livada 7. klase u površini od 249 m² i dio kat. parcele broj 328 (novi broj 328/3), livada 6. klase u površini od 518 m², upisane u listu nepokretnosti broj 25 kao susvojina Vešović Željka 1/36, Vešović Milorad Borislava 5/72, Vešović Milorad Boška 5/72, Vešović Vasa Dalibora 5/72, Vešović Dese 3/36, Orlandić rođ. Vešović Divne 3/36, Vešović Milan Milene ud. Draga 13/36, Vešović Milorad Jovana 5/72, Vešović Vasa Jugoslava 5/72, Vešović Milorad Nikole 5/72 i Vešović Veselina 1/36,

7. dio kat. parcele broj 351/1 (novi broj 351/8), šuma 3. klase u površini od 318 m², dio kat. parcele broj 348 (novi broj 348/3), šuma 4. klase u površini od 150 m², dio kat. parcele broj 349 (novi broj 349/3), livada 7. klase u površini od 1273 m², dio kat. parcele broj 349 (novi broj 349/4), livada 7. klase u površini od 121 m², dio kat. parcele broj 350/1 (novi broj 350/4), šuma 3. klase u površini od 870 m² i dio kat. parcele broj 350/1 (novi broj 350/5), šuma 3. klase u površini od 272 m², upisane u listu nepokretnosti broj 58 kao susvojina Vujović Miljana 1/2 i Vujović Vidosave 1/2,

8. dio kat. parcele broj 303/1 (novi broj 303/3), šuma 3. klase u površini od 63 m², dio kat. parcele broj 303/1 (novi broj 303/5), šuma 3. klase u površini od 140 m², dio kat. parcele broj 303/1 (novi broj 303/6), šuma 3. klase u površini od 72 m², dio kat. parcele broj 305 (novi

broj 305/3), pašnjak 5. klase u površini od 211 m², dio kat. parcele broj 307 (novi broj 307/2), šuma 3. klase u površini od 69 m² i dio kat. parcele broj 308 (novi broj 308/3), njiva 6. klase u površini od 158 m², upisane u listu nepokretnosti broj 59 kao susvojina Milošević Božidar Radoslava 1/2 i Milošević Božidar Radovana 1/2,

9. dio kat. parcele broj 569/1 (novi broj 569/5), livada 5. klase u površini od 828 m² i dio kat. parcele broj 570/2 (novi broj 570/4), šuma 4. klase u površini od 40 m², upisane u listu nepokretnosti broj 67 kao svojina Milošević Miodraga,

10. dio kat. parcele broj 365/1 (novi broj 365/5), livada 7. klase u površini od 1772 m², upisana u listu nepokretnosti broj 82 kao svojina Milošević Vučeta Slavka,

11. dio kat. parcele broj 159/17 (novi broj 159/25), šuma 4. klase u površini od 32 m², dio kat. parcele broj 159/17 (novi broj 159/26), šuma 4. klase u površini od 161 m², dio kat. parcele broj 159/17 (novi broj 159/27), šuma 4. klase u površini od 402 m², dio kat. parcele broj 159/17 (novi broj 159/28), šuma 4. klase u površini od 1138 m², dio kat. parcele broj 159/17 (novi broj 159/29), šuma 4. klase u površini od 163 m², dio kat. parcele broj 159/17 (novi broj 159/30), šuma 4. klase u površini od 346 m², dio kat. parcele broj 159/17 (novi broj 159/31), šuma 4. klase u površini od 63 m², dio kat. parcele broj 159/2 (novi broj 159/33), pašnjak 6. klase u površini od 116 m², dio kat. parcele broj 159/5 (novi broj 159/35), livada 6. klase u površini od 656 m² i dio kat. parcele broj 159/6 (novi broj 159/37), livada 7. klase u površini od 1030 m², upisane u listu nepokretnosti broj 86 kao svojina Milikić Vukašin Božidara,

12. dio kat. parcele broj 572/1 (novi broj 572/4), livada 5. klase u površini od 268 m², upisana u listu nepokretnosti broj 101 kao susvojina Jovanović Darjana 1/2 i Tomović Kolarov Jelene 1/2,

13. dio kat. parcele broj 461/1 (novi broj 461/8), šuma 4. klase u površini od 1131 m², upisana u listu nepokretnosti broj 109 kao susvojina Tomović Marine 1/6, Tomović Dragan Marka 1/4, Bulatović Senke 1/12, Tomović Sonje 1/6 i Tomović Spasoja 1/3,

14. dio kat. parcele broj 468 (novi broj 468/2), livada 4. klase u površini od 56 m², upisana u listu nepokretnosti broj 109 kao svojina Tomović Toško Mihaila,

15. dio kat. parcele broj 319/1 (novi broj 319/17), šuma 3. klase u površini od 368 m², dio kat. parcele broj 319/1 (novi broj 319/18), šuma 3. klase u površini od 67 m², dio kat. parcele broj 319/1 (novi broj 319/19), šuma 3. klase u površini od 1073 m², dio kat. parcele broj 319/1 (novi broj 319/20), šuma 3. klase u površini od 616 m², dio kat. parcele broj 315/1 (novi broj 315/8), livada 7. klase u površini od 1141 m², dio kat. parcele broj 315/1 (novi broj 315/9), livada 7. klase u površini od 954 m², dio kat. parcele broj 315/1 (novi broj 315/10), livada 7. klase u površini od 66 m², dio kat. parcele broj 317/1 (novi broj 317/4), šuma 3. klase u površini od 69 m² i dio kat. parcele broj 317/1 (novi broj 317/5), šuma 3. klase u površini od 213 m², upisana u listu nepokretnosti broj 128 kao svojina „ROC“ d.o.o Kotor,

16. dio kat. parcele broj 319/9 (novi broj 319/13), šuma 3. klase u površini od 475 m², upisana u listu nepokretnosti broj 141 kao svojina Jovanović Momčila,

17. dio kat. parcele broj 460/1 (novi broj 460/16), šuma 4. klase u površini od 231 m², dio kat. parcele broj 460/1 (novi broj 460/17), šuma 4. klase u površini od 1 m² i dio kat. parcele broj 460/1 (novi broj 460/18), šuma 4. klase u površini od 6 m², upisane u listu nepokretnosti broj 165 kao svojina Tomović Ljubiša Stefana,

18. dio kat. parcele broj 573/1 (novi broj 573/4), livada 5. klase u površini od 382 m², upisana u listu nepokretnosti broj 168 kao svojina Tomović Tomislav Nebojše.

KO Sunga

1. dio kat. parcele broj 133 (novi broj 133/3), pašnjak 5. klase u površini od 31 m², upisana u listu nepokretnosti broj 7 kao svojina Vukčević Vasa Rajka,

2. dio kat. parcele broj 67/1 (novi broj 67/4), livada 8. klase u površini od 216 m², upisana u listu nepokretnosti broj 11 kao susvojina Vukčević Nasto Zdravka 1/2 i Vukčević Nasto Zorana 1/2,

3. dio kat. parcele broj 141/1 (novi broj 141/4), šuma 5. klase u površini od 549 m², upisana u listu nepokretnosti broj 14 kao susvojina Vukićević Marko Ilije 1/2 i Vukićević Marko Vidaka 1/2,

4. dio kat. parcele broj 96/1 (novi broj 96/5), livada 8. klase u površini od 1244 m², dio kat. parcele broj 96/1 (novi broj 96/6), livada 8. klase u površini od 118 m², dio kat. parcele broj 96/1 (novi broj 96/7), livada 8. klase u površini od 174 m² i dio kat. parcele broj 97 (novi broj 97/3), šuma 5. klase u površini od 422 m², upisane u listu nepokretnosti broj 17 kao susvojina Vukićević Vukašin Branislava 1/12, Vukićević Momčilo Đorđija 1/12, Cvetković Marijane 1/6, Vukićević Miljan Nemanje 1/24, Vukićević Dušan Ognjena 1/6, Vukićević Miljan Slobodana 1/6, Vukićević Miljan Stefana 1/24 i Vukićević Miljan Tomoslava 1/6,

5. dio kat. parcele broj 129/1 (novi broj 129/4), livada 8. klase u površini od 530 m² i dio kat. parcele broj 131 (novi broj 131/3), šuma 5. klase u površini od 594 m², upisane u listu nepokretnosti broj 20 kao susvojina Vukićević Miladin Batrića 1/5, Vukićević Miladin Božine 1/5, Vukićević Miladin Dojčila 1/5, Vukićević Miladin Miluna 1/5 i Vukićević Miladin Vidaka 1/5,

6. dio kat. parcele broj 151/1 (novi broj 151/3), livada 8. klase u površini od 27 m², dio kat. parcele broj 152 (novi broj 152/3), šuma 5. klase u površini od 6 m² i dio kat. parcele broj 152 (novi broj 152/4), šuma 5. klase u površini od 437 m² upisane u listu nepokretnosti broj 24 kao svojina Đekić Božidar Rajka,

7. dio kat. parcele broj 148/1 (novi broj 148/5), šuma 5. klase u površini od 555 m², dio kat. parcele broj 148/1 (novi broj 148/6), šuma 5. klase u površini od 57 m², dio kat. parcele broj 149/1 (novi broj 149/5), livada 8. klase u površini od 151 m², dio kat. parcele broj 149/1 (novi broj 149/6), livada 8. klase u površini od 131 m² i dio kat. parcele broj 154 (novi broj 154/2), livada 8. klase u površini od 11 m², upisane u listu nepokretnosti broj 40 kao svojina Đekić Milovas Miloša,

8. dio kat. parcele broj 85 (novi broj 85/3), šuma 5. klase u površini od 91 m² i dio kat. parcele broj 86 (novi broj 86/2), livada 8. klase u površini od 77 m², upisane u listu nepokretnosti broj 46 kao svojina Milošević Vikadin Vukašina,

9. dio kat. parcele broj 69 (novi broj 69/3), livada 8. klase u površini od 473 m², upisana u listu nepokretnosti broj 50 kao svojina Milošević Svetozar Veselina,

10. dio kat. parcele broj 72 (novi broj 72/3), šuma 4. klase u površini od 189 m² i dio kat. parcele broj 73 (novi broj 73/3), livada 8. klase u površini od 294 m², upisane u listu nepokretnosti broj 51 kao svojina Milošević drago Rastimira,

11. dio kat. parcele broj 121/1 (novi broj 121/4), livada 8. klase u površini od 3639 m², upisana u listu nepokretnosti broj 59 kao svojina Vukićević Božidar Miodraga.

KO Kraljske Bare

1. dio kat. parcele broj 472/1 (novi broj 472/4), šuma 5. klase u površini od 881 m², upisana u listu nepokretnosti broj 27 kao susvojina Vukićević Marko Ilije 1/2 i Vukićević Marko Vidaka 1/2,

2. dio kat. parcele broj 469 (novi broj 469/3), šuma 5. klase u površini od 107 m², upisana u listu nepokretnosti broj 44 kao svojina Dragojević Milan Branislava,

3. dio kat. parcele broj 460 (novi broj 460/3), šuma 4. klase u površini od 595 m², dio kat. parcele broj 468 (novi broj 468/3), šuma 5. klase u površini od 362 m² i dio kat. parcele broj 467/1 (novi broj 467/4), livada 7. klase u površini od 819 m², upisane u listu nepokretnosti

broj 45 kao susvojina Dragojević Vojislav Boriše 1/4, Dragojević Vojislav Milenka 1/4, Dragojević Save 1/4 i Dragojević Vojislav Slobodana 1/4,

4. dio kat. parcele broj 459 (novi broj 459/3), šuma 4. klase u površini od 127 m², upisana u listu nepokretnosti broj 248 kao susvojina Dragojević Milivoje Draga 1/2 i Dragojević Milivoje Dragoljuba 1/2,

5. dio kat. parcele broj 465 (novi broj 465/3), šuma 5. klase u površini od 113 m² i dio kat. parcele broj 466/1 (novi broj 466/4), livada 7. klase u površini od 1423 m², upisane u listu nepokretnosti broj 309 kao svojina Dragojević Božo Novice,

6. dio kat. parcele broj 458 (novi broj 458/5), šuma 4. klase u površini od 1050 m², upisana u listu nepokretnosti broj 292 kao susvojina Vukićević Vukašin Branislava 1/4, Vukićević Momčila Đorđa 1/4 i Vukićević Božidar Miodraga 1/2.

Član 2

Svrha eksproprijacije je eksproprijacija nepokretnosti radi izgradnje pristupnih puteva u KO Jabuka, KO Mateševo, KO Sunga i KO Bare Kraljske na teritoriji Opštine Kolašin za potrebe izgradnje autoputa Bar - Boljare, dionica Smokovac - Mateševo.

Član 3

Korisnik eksproprijacije je Država Crna Gora – Ministarstvo saobraćaja i pomorstva.

Član 4

Postupak eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sprovede Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-2011

Podgorica, 12. marta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

718.

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji («Službeni list RCG», br. 55/00,12/02 i 28/06 i «Službeni list CG», br. 21/08, 30/17 i 75/18) Vlada Crne Gore, na sjednici od 12. marta 2020. godine, donijela je

**ODLUKU
O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA
EKSPROPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI ZA IZGRADNJU ZAJEDNIČKOG
GRANIČNOG PRELAZA „VRAĆENovići“**

Član 1

Utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti u Opštini Nikšić, i to:

KO Vraćenovići

1. kat. parcela broj 35/2, šuma 6. klase u površini od 1048 m² upisan kao svojina Radulović Božidara,

2. kat. parcela broj 38/2, šuma 6. klase u površini od 907 m² upisan kao svojina Radulović Božidara,

KO Pilatovci

1. kat. parcela broj 16/2, šuma 6. klase u površini od 2194 m² upisana kao svojina Papić Ilije i Radosava,

2. kat. parcela broj 17/3, šuma 7. klase u površini od 2282 m² upisana usvojina Papić Ilije i Radosava,

3. kat. parcela broj 18/3, šuma 7. klase u površini od 898 m² upisana kao svojina Papić Slobodana.

Član 2

Svrha eksproprijacije je izgradnja zajedničkog graničnog prelaza „Vraćenovići“– „Deleuša“, u Vraćenovićima na putnom pravcu Nikšić – Bileća.

Član 3

Korisnik eksproprijacije je Država Crna Gora – Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Član 4

Postupak eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sprovede Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Službenom listu Crne Gore».

Broj: 07-1944

Podgorica, 12. marta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

719.

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji («Službeni list RCG», br. 55/00,12/02 i 28/06 i «Službeni list CG», br. 21/08, 30/17 i 75/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 5. marta 2020. godine, donijela je

O D L U K U
O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA
EKSPROPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI ZA IZGRADNJU II FAZE OBILAZNICE
ROŽAJA

Član 1

Utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti u Opštini Rožaje, i to:

KO Rožaje

1. kat. parcela broj 2734/11, šuma 2. klase u površini od 267 m² upisana u listu nepokretnosti broj 2923 kao svojina Kalač Bajrama Emira,
2. kat. parcela broj 2734/12, šuma 2. klase u površini od 400 m² upisana u listu nepokretnosti broj 2897 kao svojina Radević Momčila Mila,
3. kat. parcela broj 2734/14, šuma 2. klase u površini od 297 m² upisana u listu nepokretnosti broj 2701 kao svojina Murić Arifa Mensura,
4. kat. parcela broj 2734/10, šuma 2. klase u površini od 300 m² upisana u listu nepokretnosti broj 2791 kao svojina Zejnelović Šabana Šehrija.

KO Ibarac I

1. kat. parcela broj 1521/5, groblje u površini od 238 m² upisana u listu nepokretnosti broj 284 kao svojina Islamske zajednice u Crnoj Gori.

Član 2

Svrha eksproprijacije je izgradnja II faze obilaznice Rožaja.

Član 3

Korisnik eksproprijacije je Država Crna Gora - Uprava za saobraćaj.

Član 4

Postupak eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sprovede Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Službenom listu Crne Gore».

Broj: 07-1071

Podgorica, 5. marta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
DuškoMarković, s.r.

720.

Na osnovu člana 64 Zakona o privrednim društvima ("Službeni list RCG", broj 6/02 i „Službeni list CG”, br. 17/07, 80/08 i 36/11) Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. maja 2020. godine, donijela je

**ODLUKU
O OSNIVANJU DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU „ZAŠTITA
PROSTORA CRNE GORE“**

Predmet

Član 1

Za sprovođenje administrativnog izvršenja rješenja o rušenju, uklanjanju i vraćanju u prvobitno stanje zemljišta i objekata osniva se društvo sa ograničenom odgovornošću "Zaštita prostora Crne Gore" (u daljem tekstu: Društvo).

Status Društva

Član 2

Društvo se osniva kao jednočlano društvo.
Osnivač Društva je Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Osnivač).
Društvo samostalno istupa u pravnom prometu.
Društvo se osniva na neodređeno vrijeme.

Naziv i sjedište Društva

Član 3

Naziv Društva je: Društvo sa ograničenom odgovornošću " Zaštita prostora Crne Gore ".
Skraćeni naziv Društva je: DOO " Zaštita prostora Crne Gore " Danilovgrad.
Sjedište Društva je u Danilovgradu.

Djelatnost Društva

Član 4

Djelatnost Društva je sprovođenje administrativnog izvršenja rješenja o rušenju, uklanjanju i vraćanju u prvobitno stanje zemljišta i objekata nadležne inspekcije u skladu sa zakonom i drugi poslovi u skladu sa zakonom i statutom Društva.

Osnovni kapital Društva

Član 5

Osnovni kapital Društva čine novčana sredstva koja obezbjeđuje Osnivač u iznosu od 10.000 eura kao osnivački ulog.

Finansiranje Društva

Član 6

Društvo se finansira iz:

- 1) budžeta Crne Gore;
- 2) kreditnih sredstava;
- 3) donacija i
- 4) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Upravljanje Društvom

Član 7

Društvom upravlja Osnivač, na način i pod uslovima utvrđenim zakonom, ovom odlukom i statutom Društva.

Ovlašćenje Osnivača

Član 8

Osnivač:

- donosi statut Društva;
- usvaja godišnje finansijske iskaze i izvještaj o poslovanju Društva;
- donosi odluku o raspodjeli dobiti i pokriću gubitaka Društva;
- daje saglasnost na godišnji program rada i finansijski plan Društva;
- donosi odluku o promjeni osnovnog kapitala Društva;
- imenuje i razrješava članove Odbora direktora.

Organizacija Društva

Član 9

Organizacija i način rada organa Društva uređuju se statutom u skladu sa zakonom.

Organi Društva

Član 10

Organi Društva su Odbor direktora i Izvršni direktor.

Odbor direktora

Član 11

Odbor direktora je organ upravljanja Društva.

Odbor direktora ima tri člana.

Mandat predsjednika i članova odbora direktora ističe danom usvajanja godišnjih finansijskih iskaza i izvještaja o poslovanju Društva.

Izvršni direktor

Član 12

Izvršni direktor je organ rukovođenja Društva.

Izvršnog direktora bira Odbor direktora.

Izvršni direktor se bira na period od četiri godine.

Uslovi za izbor Izvršnog direktora, uređuju se statutom Društva.

Ovlašćenja Odbora direktora

Član 13

Odbor direktora:

- utvrđuje poslovnu politiku Društva;
- predlaže Osnivaču statut Društva;
- utvrđuje godišnje finansijske iskaze i izvještaj o poslovanju Društva;
- usvaja godišnji program rada i finansijski plan Društva, uz saglasnost Osnivača;
- usvaja izvještaj o realizaciji rada i finansijskog plana Društva;
- predlaže Osnivaču promjenu osnivačkog kapitala Društva;
- predlaže Osnivaču raspodjelu dobiti i način pokrića gubitaka Društva ;

- predlaže Osnivaču imenovanje i razrješenje članova Odbora direktora;
- bira izvršnog direktora;
- donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom Društva.

Ovlašćenja Izvršnog direktora

Član 14

Izvršni direktor:

- predstavlja i zastupa Društvo;
- organizuje i upravlja procesom rada i poslovanja Društva;
- odgovara za zakonitost rada Društva;
- predlaže akte koje donosi Odbor direktora; i
- vrši druge poslove utvrđene zakonom, ovom odlukom i statutom Društva.

Preduzimanje radnji u ime Osnivača

Član 15

Organ državne uprave nadležan za održivi razvoj i turizam u ime Osnivača preduzeće sve radnje za registraciju i početak rada Društva.

Donošenje Statuta

Član 16

Statut Društva donijeće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Rok za izbor organa

Član 17

Odbor direktora imenovaće se u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ove odluke. Izvršni direktor imenovaće se u roku od 30 dana od dana imenovanja Odbora direktora. Do imenovanja Izvršnog direktora, poslove Izvršnog direktora vršiće Slađan Raičković.

Početak rada Društva

Član 18

Društvo će početi sa radom danom upisa u Centralni registar privrednih subjekata.

Stupanje na snagu

Član 19

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:07-2920

Podgorica, 28. maja 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

721.

Na osnovu člana 46 stav 6 Zakona o turizmu i ugostiteljstvu („Službeni list CG“, br. 2/18, 13/18 i 25/19), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

**PRAVILNIK
O DOPUNAMA PRAVILNIKA O BLIŽIM USLOVIMA U POGLEDU UREĐENOSTI
I OPREMLJENOSTI, VRSTAMA I USLOVIMA KORIŠĆENJA KUPALIŠTA NA
MORU**

Član 1

U Pravilniku o bližim uslovima u pogledu uređenosti i opremljenosti, vrstama i uslovima korišćenja kupališta na moru („Službeni list CG“, br. 23/19 i 76/19), u članu 6 poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„Za vrijeme sprovođenja mjera zaštite od novog koronavirusa plažni mobilijar može da se postavi i na 20% slobodne polovine plaže iz stava 5 tačka 2 ovog člana, uz obezbjeđivanje rastojanja između kompleta plažnog mobilijara od najmanje dva metra.“

Član 2

Poslije člana 8 dodaje se novi član koji glasi:

“Primjena

Član 8a

Odredba člana 6 stav 7 ovog pravilnika primjenjivaće se do 30. novembra 2020. godine.”

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 01-908/18-2019

Podgorica, 10. juna 2020. godine

Rukovodilac radom Ministarstva,
Duško Marković, predsjednik Vlade Crne Gore, s.r.

Na osnovu člana 7 stav 4 Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list CG", broj 73/19), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

**PRAVILNIK
O NAČINU UTVRĐIVANJA OBAVEZNIH CILJEVA SMANJENJA EMISIJA
GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE**

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način utvrđivanja obaveznih ciljeva smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte na godišnjem nivou i dozvoljena odstupanja od postizanja tih ciljeva, način obračuna emisija iz sektora šumarstva, korišćenja zemljišta, promjene namjene zemljišta i dozvoljena odstupanja od tih pravila.

Primjena

Član 2

Ovaj pravilnik primjenjuje se na:

1) emisije gasova sa efektom staklene bašte iz izvora prema Međudržavnom panelu za klimatske promjene (u daljem tekstu: IPCC), uključujući energiju, industrijske procese i upotrebu proizvoda, poljoprivredu i otpad, osim emisija iz stacionarnih postrojenja odnosno djelatnosti;

2) emisije i ponore gasova sa efektom staklene bašte (ugljen-dioksid (CO₂); metan (CH₄); azot-suboksid (N₂O)) izraženih u tonama ekvivalenta ugljen-dioksida, a koji se pojavljuju u okviru sljedećih obračunskih kategorija zemljišta:

a) u periodima od 2021. do 2025. godine i od 2026. do 2030. godine:

- zemljište pod usjevima, travnjak, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u šumsko zemljište;

- šumsko zemljište pretvoreno u zemljište pod usjevima, travnjak, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište;

- zemljište pod usjevima koje ostaje zemljište pod usjevima, travnjak, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u zemljište pod usjevima ili zemljište pod usjevima pretvoreno u močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište;

- travnjak koji ostaje travnjak, zemljište pod usjevima, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u travnjak ili travnjak pretvoren u močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište;

- šumsko zemljište koje ostaje šumsko zemljište;

b) močvarno zemljište od 2026. godine koje ostaje močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u močvarno zemljište ili močvarno zemljište pretvoreno u naselje ili drugo zemljište.

Emisije ugljen-dioksida čiji je izvor civilni vazdušni saobraćaj smatraju se jednakim nuli.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

1) **emisije gasova sa efektom staklene bašte** su emisije: ugljen-dioksida (CO₂), metana (CH₄), azot-suboksida (N₂O), hidrofluorouglijovodonika (HFC), perfluorouglijovodonika

(PFC), azot-trifluorida (NF₃) i sumpor-heksafluorida (SF₆), izražene u tonama ekvivalenta ugljen-dioksida;

2) **godišnje emisije kvote** su najveće dopuštene emisije gasova sa efektom staklene bašte za svaku godinu od 2021. do 2030. godine;

3) **ponor** je svaki postupak, djelatnost ili mehanizam kojim se iz atmosfere uklanjaju emisije gasova sa efektom staklene bašte, aerosol ili prekursor gasa sa efektom staklene bašte;

4) **izvor** je i svaki postupak, djelatnost ili mehanizam kojim se u atmosferu ispuštaju gasovi sa efektom staklene bašte, aerosol ili prekursor gasa sa efektom staklene bašte;

5) **rezervoar ugljenika** je cijela biogeohemijska karakteristika ili sistem na teritoriji države, u kojem se skladišti ugljenik, svaki prekursor gasa sa efektom staklene bašte koji sadrži ugljenik ili svaki gas sa efektom staklene bašte koji sadrži ugljenik;

6) **zaliha ugljenika** je masa ugljenika skladištena u rezervoaru ugljenika;

7) **drvni proizvod** je proizvod sječe drva koji je napustio lokaciju sječe;

8) **vrijednost vremena poluraspada** je broj godina potrebnih da se količina ugljenika, skladištena u kategoriji drvnih proizvoda smanji na polovinu svoje početne vrijednosti;

9) **prirodne nepogode** su neantropogeni događaji ili okolnosti koje izazivaju znatne emisije gasova u šumama i čija je pojava izvan kontrole, a čije efekte na emisije, objektivno nije moguće znatno ograničiti, čak i nakon njihove pojave;

10) **trenutna oksidacija** je metoda obračunavanja pri kojoj se pretpostavlja da se, u trenutku sječe, cijela količina ugljenika skladištenog u drvnim proizvodima ispušta u atmosferu;

11) **šuma** je zemljište određeno minimalnim vrijednostima za površinu zemljišta, lisnati šumski pokrov ili odgovarajući stepen gustine i potencijalne visine drveća u zrelosti na mjestu rasta drveća, u skladu sa minimalnim vrijednostima za parametre površine zemljišta, zastrtosti tla krošnjama i visine drveća, što uključuje površine sa drvećem, između ostalog grupe mladog, prirodno rastućeg drveća, ili plantaže koje tek treba da dosegnu minimalne vrijednosti lisnatog šumskog pokrova ili odgovarajućeg stepena gustine ili minimalnu visinu drveća, kako je utvrđeno minimalnim vrijednostima za parametre površine zemljišta, zastrtosti tla krošnjama i visine drveća, uključujući svaku površinu koja inače čini dio šumskog zemljišta, na kojoj privremeno nema drveća usljed ljudskog djelovanja, poput sječe, ili prirodnih uzroka, ali za koju se može očekivati da ponovo postane šuma.

Način utvrđivanja obaveznih ciljeva na godišnjem nivou

Član 4

Obavezni ciljevi smanjenja emisije gasova sa efektom staklene bašte utvrđuju se na godišnjem nivou na osnovu godišnjih emisijih kvota.

Godišnje emisije kvote za period od 2021. do 2030. godine određuju se na osnovu prosječnih emisija gasova sa efektom staklene bašte u 2016, 2017. i 2018. godini i vrijednosti emisija gasova sa efektom stalene bašte za 2030. godinu, koja je utvrđena na osnovu doprinosa Crne Gore globalnom smanjenju emisija sa efektom staklene bašte i koja je dostavljena Sekretarijatu Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama.

Godišnje emisije kvote određuju se u koordinantnom sistemu u kom x-osa predstavlja period 2020. do 2030. godine, a y-osa vrijednost godišnje emisije kvote izraženu u GgCO₂eq, povlačenjem prave linije, s tim da je godišnja emisiona kvota u 2020. godini jednaka vrijednosti prosječnih ukupnih emisija iz inventara emisija gasova sa efektom staklene bašte u periodu 2016. do 2018. godine, a u 2030. godini godišnja emisiona kvota je jednaka doprinosu Crne Gore globalnom smanjenju emisija sa efektom staklene bašte (NDC2), tako što se svakoj godini u periodu 2021. do 2029. godine dodijeli određena vrijednost godišnje emisije kvote na linearnoj putanji.

Opšta pravila za obračun emisija i ponora iz obračunskih kategorija zemljišta

Član 5

Obračun emisija i ponora gasova sa efektom staklene bašte iz obračunskih kategorija zemljišta iz člana 2 ovog pravilnika predstavlja dio inventara emisija sa efektom staklene bašte i izrađuje se tako da obračuni i drugi podaci budu tačni, potpuni, dosljedni, uporedivi i transparentni.

Emisije gasova sa efektom staklene bašte označavaju se pozitivnim predznakom (+), a ponori negativnim predznakom (-).

Radi sprečavanja dvostrukog obračunavanja emisija ili ponora gasova sa efektom staklene bašte, posebno se vodi računa da se iste emisije i ponori gasova ne obračunavaju u više od jedne obračunske kategorije zemljišta.

Ako je izvršena prenamjena zemljišta, 20 godina nakon te prenamjene, šumsko zemljište, zemljište pod usjevima, travnjaci, močvarno zemljište, naselja i drugo zemljište vodi se kao kategorija za zemljište pretvoreno u drugu vrstu zemljišta, a po isteku 20 godina dodjeljuje im se odgovarajuća kategorija za zemljište koje ne mijenja namjenu.

U obračune za svaku obračunsku kategoriju zemljišta uključuje se svaka promjena zalihe ugljenika iz sljedećih rezervoara ugljenika:

- a) nadzemna biomasa;
- b) podzemna biomasa;
- c) opalo lišće;
- d) mrtvo drvo;
- e) organski ugljenik u zemljištu;

f) drvni proizvodi iz obračunske kategorije pošumljeno zemljište i šumsko zemljište kojim se upravlja.

Ako rezervoar ugljenika iz stava 5 tač. b, c i f ovog člana nije istovremeno i izvor emisija gasova sa efektom staklene bašte, njegovo uključivanje u inventar emisija gasova sa efektom staklene bašte nije obavezno.

Pri vršenju obračuna emisija i ponora uzimaju se u obzir promjene u smjernicama IPCC-a, usvojene na Konferenciji stranaka UNFCCC-a.

Obračun za pošumljeno i iskrčeno zemljište

Član 6

Emisije i ponori gasova sa efektom staklene bašte koji nastaju iz pošumljenog i iskrčenog zemljišta obračunavaju se kao zbir ukupih emisija, odnosno ponora za svaku godinu u periodu od 2021. do 2025. godine i u periodu od 2026. do 2030. godine.

Izuzetno od člana 5 stav 4 ovog pravilnika, ako je zemljište prenamijenjeno iz zemljišta pod usjevima, travnjaka, močvarnog zemljišta, naselja ili drugog zemljišta u šumsko zemljište, 30 godina nakon te prenamjene može se voditi kao zemljište pretvoreno u šumsko zemljište, a po isteku 30 godina postaje kategorija šumskog zemljišta koje ostaje šumsko zemljište, u skladu sa smjernicama IPCC-a.

Pri izračunavanju emisija i ponora gasova sa efektom staklene bašte koji proizilaze iz pošumljenog i iskrčenog zemljišta, šumska površina određuje se upotrebom parametara minimalne vrijednosti za parametre površine zemljišta, zadrživosti tla krošnjama i visine drveća.

Obračun za zemljište pod usjevima, travnjak i močvarno zemljište

Član 7

Emisije i ponori gasova sa efektom staklene bašte koji proizilaze iz zemljišta pod usjevima računaju se kao emisije i ponori u periodima od 2021. do 2025. godine i od 2026. do 2030. godine umanjeni za vrijednost koja se dobija kada se prosječne godišnje emisije i ponori iz zemljišta pod usjevima periodu od 2005. do 2009. godine pomnože sa pet.

Emisije i ponori gasova sa efektom staklene bašte koji nastaju iz travnjaka računaju se kao emisije i ponori u periodima od 2021. do 2025. godine i od 2026. do 2030. godine umanjeni za vrijednost koja se dobija kad se prosječne godišnje emisije i ponori iz travnjaka u periodu od 2005. do 2009. godine pomnože sa pet.

Emisije i ponori gasova sa efektom staklene bašte iz močvarnih zemljišta računaju se kao emisije i ponori u periodu od 2026. do 2030. godine umanjeni za vrijednost dobijenu kada se prosječne godišnje emisije i ponori iz močvarnih zemljišta u periodu od 2005. do 2009. godine pomnože sa pet.

Obračun za šumsko zemljište

Član 8

Emisije i ponori gasova sa efektom staklene bašte koji nastaju iz šumskog zemljišta računaju se kao emisije i ponori u periodima od 2021. do 2025. godine i od 2026. do 2030. godine umanjeni za vrijednost koja se dobija kad se referentni nivo za šume pomnoži sa pet.

Ako je rezultat obračuna iz stava 1 ovog člana negativan u odnosu na referentni nivo za šume, u obračun za šumsko zemljište uračunavaju se ukupni neto ponori koji ne prelaze protivvrijednost od 3,5% nacionalnih emisija u baznoj godini (1990. godina), pomnoženo sa pet.

Neto ponori iz rezervoara ugljenika mrtvog drveta i drvnih proizvoda, osim papira i iz obračunske kategorije šumskih zemljišta ne podliježu ograničenju iz stava 2 ovog člana.

Obračun emisija i ponora gasova sa efektom staklene bašte iz šumskog zemljišta vrši se na osnovu Nacionalnog računskog plana za šumarstvo, uključujući predloženi referentni nivo za šume, priprema se do 30. juna 2023. godine za period od 2026. do 2030. godine.

Nacionalni računski plan za šumarstvo

Član 9

Nacionalni računski plan za šumarstvo sadrži:

a) opšti opis određivanja referentnog nivoa za šume i opis načina obračuna emisija gasova i ponora koji su uzeti u obzir kriterijumi iz ovog pravilnika;

b) identifikaciju rezervoara ugljenika i gasova sa efektom staklene bašte koji su uključeni u referentni nivo za šume, razloge za izostavljanje rezervoara ugljenika iz referentnog nivoa za šume i prikaz dosljednosti među rezervoarima ugljenika uključenim u referentni nivo za šume;

c) opis pristupa, metoda i modela, uključujući kvantitativne informacije, primijenjene pri određivanju referentnog nivoa za šume sa informacijama koje su dokumentovane;

d) informacije o očekivanom kretanju stopa sječe;

e) opis načina na koji je pri određivanju referentnog nivoa za šume uzeti u obzir sljedeći elementi:

- površina uključena u upravljanje šumama;

- emisije gasova i ponori iz šuma i drvnih proizvoda kako su prikazani u inventarima gasova sa efektom staklene bašte i relevantnim istorijskim podacima;

- svojstva šume, uključujući dinamične karakteristike šume povezane sa starošću, prirast, dužinu patrola i druge informacije o uobičajenim aktivnostima u okviru upravljanja šumama;

- istorijske i buduće stope sječe prema energetske i neenergetske namjeni.

Referentni nivo za šume određuje se na osnovu sljedećih kriterijuma i smjernica:

a) postizanja ravnoteže između antropogenih emisija iz izvora i ponora u drugoj polovini 21. vijeka, uključujući poboljšanje potencijalnih ponora šuma koje stare, a koje bi u suprotnom bilježile ponore koji postepeno opadaju;

b) obezbjeđivanja da je prisutnost zaliha ugljenika isključena iz obračuna;

c) obezbjeđivanja pouzdanog i vjerodostojnog sistema proračunavanja koji garantuje da su emisije i ponori iz korišćenja biomase ispravno obračunate;

d) uključivanjem rezervoara ugljenika iz drvnih proizvoda, čime se omogućuje poređenje između pretpostavke trenutne oksidacije i primjene funkcije raspada prvog reda i vrijednosti vremena poluraspada;

e) odnos između upotrebe čvrstih materijala i iskorišćavanja energije šumske biomase u periodu od 2000. do 2009. godine;

f) usklađenost radi doprinošenja očuvanju biološke raznovrsnosti i održivog korišćenja prirodnih resursa;

g) usklađenost sa nacionalnim projekcijama antropogenih emisija iz izvora i ponora;

h) usklađenost sa inventarima i relevantnim istorijskim podacima i zasniva se na transparentnim, potpunim, dosljednim, uporedivim i tačnim informacijama.

Referentni nivo za šume zasniva se na održivom upravljanju šumama u periodu od 2000. do 2009. godine upotrebom najboljih dostupnih podataka.

Za referentni nivo za šume uzima se u obzir budući uticaj dinamične karakteristike šuma povezane sa starošću, kako se ne bi neopravdano ograničio intenzitet upravljanja šumama, kao osnovni element prakse održivog upravljanja šumama, radi održavanja ili jačanja dugoročnih ponora ugljenika.

Obračun za drvene proizvode

Član 10

Obračunom drvnih proizvoda, prikazuju se emisije i ponori gasova sa efektom staklene bašte koji proizilaze iz promjena zaliha ugljenika drvnih proizvoda iz obračunskih kategorija pošumljeno zemljište i šumsko zemljište, drvnih proizvoda na odlagalištima čvrstog otpada, uvezenih i izvezenih drvnih proizvoda, primjenom funkcije raspada prvog reda, metoda i zadatih vrijednosti vremena poluraspada.

Ako nije moguće razlikovati drvene proizvode iz obračunskih kategorija pošumljeno zemljište i šumsko zemljište, za proračunavanje drvnih proizvoda pretpostavlja se da su sve emisije i ponori nastupili na šumskom zemljištu.

Drvni proizvodi na odlagalištima čvrstog otpada i drvni proizvodi dobijeni za potrebe proizvodnje energije obračunavaju se na osnovu trenutne oksidacije.

Uvezene drvene proizvode, bez obzira na njihovo porijeklo, ne proračunava država uvoznica.

Za izvezene drvene proizvode podaci se odnose na vrijednosti vremena poluraspada specifične za određenu zemlju i upotrebu drvnih proizvoda u zemlji uvoznici.

Vrijednosti vremena poluraspada su: dvije godine za papir, 25 godina za drvene ploče i 35 godina za šegano drvo.

Prilikom izrade inventara mogu se u okviru kategorija drvnih proizvoda iz stava 1 ovog člana koristiti potkategorije specifične za Crnu Goru, kao i dodatni proizvodi od materijala na bazi drveta, uključujući i koru u skladu sa smjernicama IPCC-a, pod uslovom da su dostupni podaci transparentni i provjerljivi.

Obračun za prirodne nepogode

Član 11

Na kraju perioda od 2026. do 2030. godine, iz obračuna za pošumljeno zemljište i šumsko zemljište mogu se isključiti emisije koje su posljedica prirodnih nepogoda, a koje premašuju prosječne emisije prouzrokovane prirodnim nepogodama u periodu od 2001. do 2020. godine, isključujući statističke netipične vrijednosti, odnosno pozadinski nivo.

Izračunavanje pozadinskog nivoa za prirodne nepogode vrši se na osnovu sljedećih informacija:

- a) istorijski nivoi emisija uzrokovanih prirodnim nepogodama;
- b) vrste prirodnih nepogoda uključenih u procjenu;
- c) procjene ukupnih godišnjih emisija za te vrste prirodnih nepogoda za period od 2001. do 2020. godine, koje su razvrstane prema obračunskim kategorijama zemljišta;
- d) prikaz dosljednosti vremenskih nizova za sve odgovarajuće parametre, uključujući minimalnu površinu, metodologije za procjenu emisija i pokrivenost rezervoara ugljenika i gasova.

Pozadinski nivo se izračunava kao prosjek vremenskih nizova za period 2001. do 2020. godine, pri čemu se isključuju sve godine za koje su zabilježeni abnormalni nivoi emisija, odnosno sve statističke netipične vrijednosti.

Identifikacija statističkih netipičnih vrijednosti vrši se na sljedeći način:

- a) izračunava se aritmetička prosječna vrijednost i standardna devijacija cijelog vremenskog niza 2001. do 2020. godine;
- b) iz vremenskog niza isključuju se sve godine za koje godišnje emisije odstupaju od prosjeka za više od dvostruke standardne devijacije;
- c) izračunava se aritmetička prosječna vrijednost i standardna devijacija vremenskog niza 2001. do 2020. godine, umanjena za godine isključene u tački b ovog člana;
- d) ponavljanje postupaka iz tač. b i c ovog stava do nestanka netipičnih vrijednosti.

Granica pozadinskog nivoa je jednaka stepenu vjerovatnoće od 95 %.

Ako emisije u određenoj godini u periodu od 2026. do 2030. godine prelaze pozadinski nivo zajedno sa granicom, količina emisija koje prelaze pozadinski nivo može se isključiti iz inventara emisija.

Emisije koje se obavezno uračunavaju su:

- a) emisije nastale iz djelatnosti sječe i sanitarne sječe koje su se odvijale na zemljištu nakon pojave prirodnih nepogoda;
- b) emisije nastale propisanim spaljivanjem koje je preduzeto na zemljištu u bilo kojoj godini u periodu od 2026. do 2030. godine;
- c) emisije na zemljištima koja su iskrčena nakon pojave prirodnih nepogoda.

Informacije iz stava 2 ovog člana sadrže:

- a) identifikaciju svih kopnenih površina pogođenih prirodnim nepogodama u određenoj godini, uključujući njihovu geografsku lokaciju, razdoblje i vrste prirodnih nepogoda;
- b) dokaz da tokom perioda od 2026. do 2030. godine nije došlo do krčenja šuma na zemljištima koja su bila pogođena prirodnim nepogodama zbog kojih su emisije isključene iz proračuna;
- c) opis provjerljivih metoda i kriterijuma za identifikovanje krčenja šuma na tim zemljištima za period od 2021. do 2025. godine ili od 2026. do 2030. godine;
- d) opis mjera koje su preduzete da se spriječi ili ograniči uticaj tih prirodnih nepogoda;
- e) opis mjera koje su preduzete za sanaciju zemljišta pogođenog tim prirodnim nepogodama.

U slučaju isključivanja emisija koje su posljedica prirodnih nepogoda:

- a) prikupljaju se informacije o pozadinskom nivou za proračunske kategorije zemljišta iz stava 2 ovog člana i podacima i metodama upotrijebljenim u skladu sa obračunom; i

b) isključivanje iz obračuna do 2030. godine ponora na zemljištu pogođenom prirodnim nepogodama.

Dozvoljena odstupanja putem pozajmljivanja i čuvanja emisionih kvota

Član 12

Radi obezbjeđivanja usklađenosti sa godišnjim emisionim kvotama, u periodu od 2021. do 2025. godine, može se pozajmiti do 10% iznosa godišnje emisione kvote, a u periodu od 2026. do 2029. godine do 5% iznosa godišnje emisione kvote od kvote predviđene za narednu godinu.

Ako su emisije za 2021. godinu ispod godišnje emisione kvote, uzimajući u obzir dozvoljena odstupanja iz stava 1 ovog člana, višak godišnje emisione kvote se može sačuvati za sljedeće godine do 2030. godine.

Za period od 2022. do 2029. godine, višak godišnje emisione kvote može se sačuvati do nivoa od 30% godišnjih emisionih kvota za sljedeće godine do 2030. godine.

Ako se na osnovu planirane upotrebe svih dozvoljenih odstupanja utvrdi da se ne ostvaruje dovoljan napredak u ispunjavanju obaveza smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte, u roku od tri mjeseca priprema se plan korektivnih mjera koji obuhvata:

- a) dodatne mjere za ispunjavanje obaveznog cilja smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte utvrđenog na nacionalnom nivou;
- b) sprovođenje mjera kojim se omogućuje ocjena godišnjeg napretka sprovođenja.

Dozvoljena odstupanja u sektoru korišćenja zemljišta, promjene namjene zemljišta i šumarstva

Član 13

Ako ukupne emisije premaše ukupne ponore, a korišćeno je dozvoljeno odstupanje putem pozajmljivanja, količina pozajmljenih godišnjih emisionih kvota uzima se u obzir pri postizanju godišnjeg nivoa emisija za tu godinu.

Ako ukupni ponori premašuju ukupne emisije u periodu od 2021. do 2025. godine, preostala količina ponora može da se akumulira za period od 2026. do 2030. godine.

Usklađivanje godišnjih emisionih kvota

Član 14

Godišnje emisione kvote usklađuju se sa:

- a) brojem emisionih jedinica stacionarnih postrojenja, odnosno djelatnosti za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte;
- b) brojem emisionih jedinica novih stacionarnih postrojenja, odnosno djelatnosti za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte; i
- c) brojem emisionih jedinica isključenih stacionarnih postrojenja, odnosno djelatnosti za koje je bila izdata dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte.

Stupanje na snagu

Član 15

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

* U ovaj pravilnik prenijeta je Regulatorna (EU) 2018/841 o uključivanju emisija gasova sa efektom staklene bašte i uklanjanja iz upotrebe zemljišta, promjene namjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. godine i Regulatorna (EU) 2018/842 o obavezujućem godišnjem smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte u državama članicama od 2021. do 2030. godine koje doprinosi klimatskim aktivnostima za ispunjavanje obaveza iz Pariskog sporazuma.

Broj: 01-246/43

Podgorica, 11. juna 2020. godine

Rukovodilac radom Ministarstva,
Duško Marković, predsjednik Vlade Crne Gore, s.r.

723.

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG" br. 64/17, 44/18 i 63/18), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

PRAVILNIK O IZMJENAMA PRAVILNIKA O TEHNIČKIM ZAHTJEVIMA ZA BETONSKE KONSTRUKCIJE

Član 1

U Pravilniku o tehničkim zahtjevima za betonske konstrukcije ("Službeni list CG", br. 20/18 i 39/19) u članu 30 riječi: „do 1. avgusta 2020. godine” zamjenjuju se riječima: „do 1. avgusta 2021. godine.”

Član 2

Prilozi A, B, D, E, F, G, H, I i K mijenjaju se i glase:

"PRILOG A

BETON

A.1. Primjena

A.1.1. Svojstva i drugi zahtjevi kao i ocjena i provjera postojanosti svojstava betona određuju se odnosno sprovode prema standardu navedenom u tački A.6. ovog priloga, standardima na koje taj standard upućuje, odredbama ovog priloga, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

A.1.2. Beton u smislu tačke A.1.1. ovog priloga, je obični, laki ili teški beton proizveden u proizvodnom pogonu: centralnoj betonjerci (fabrici betona), betonjerci pogona za gotove betonske elemente ili u betonjerci na gradilištu za potrebe toga gradilišta.

A.1.3. Odredbe ovog priloga ne primjenjuju se na: ćelijasti beton, torkret beton (mlazni beton), beton otvorene strukture (bez sitnih čestica), beton zapreminske mase manje od 800 kg/m³ i vatrootporni beton.

A.2. Specifikacija svojstva betona, ocjena i provjera postojanosti svojstava

A.2.1. Specifikacija svojstva

A.2.1.1. Svojstva betona moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu betona, moraju biti specificirana prema standardu navedenom u tački A.6. ovog priloga, standardima na koje taj standard upućuje, kao i odredbama ovog priloga.

A.2.1.2. Beton se proizvodi kao:

- a) projektovani beton (beton sa karakterističnim tehničkim svojstvima),
- b) beton zadatog sastava,
- c) beton zadatog sastava prema standardu iz tačke A.6. ovog priloga.

A.2.1.3. Beton iz tačke A.2.1.2. podtačke b) i c) ovog priloga, proizvodi se samo do klase čvrstoće C16/20.

A.2.1.4. Svojstva očvrstlog betona moraju biti specificirana u glavnom projektu betonske konstrukcije u zavisnosti od uslova njene eksploatacije.

A.2.1.5. Svojstva svježeg betona specificira izvođač betonskih radova. Određena svojstva svježeg betona, kada je to potrebno u zavisnosti od uslova izvođenja i eksploatacije betonske konstrukcije, specificiraju se u glavnom projektu betonske konstrukcije.

A.2.1.6. Kod projektovanog betona u projektu mora biti specificirana klasa pritisne čvrstoće i to kao karakteristična vrijednost 95%-tne vjerovatnoće sa kriterijumima usaglašenosti prema standardu iz tačke A.6. ovog priloga, standardima na koje taj standard upućuje, kao i odredbama ovog priloga. Ostala svojstva projektovanog betona, ako je to potrebno, treba specificirati u skladu sa tačkom A.2.1.1. ovog priloga.

A.2.1.7. Sastavni materijali od kojih se beton proizvodi ili koji mu se pri proizvodnji dodaju, moraju ispunjavati zahtjeve standarda na koje upućuje standard iz tačke A.6. ovog priloga i zahtjeve prema Prilogu C, Prilogu D, Prilogu E i Prilogu F ovog pravilnika.

A.2.1.8. Zahtjevi za isporuku betona i informacije proizvođača betona korisniku, moraju sadržati podatke prema standardu iz tačke A.6. ovog priloga, koje su potrebne proizvođaču za proizvodnju projektovanog betona karakterističnih svojstava i karakterističnog načina primjene, kao i korisniku za pouzdanu ugradnju betona.

A.2.1.9. Betoni klase pritisne čvrstoće C16/20 namijenjeni za izradu nearmiranih elemenata na mjestu proizvodnje betona, za koje je specificirana samo klasa pritisne čvrstoće (marka betona), mogu se pri upotrebi najveće frakcije agregata 16 do 32 mm smatrati betonima zadatog sastava prema standardu iz tačke A.6. ovog priloga i proizvoditi sa cementom tipa CEM I ili CEM II, klase čvrstoće cementa 32,5 prema standardu MEST EN 197-1, s najmanjim količinama cementa prema tabeli A.1. ovog priloga.

Tabela A.1: Količina cementa klase čvrstoće 32,5 za pojedine klase pritisne čvrstoće betona

Klasa pritisne čvrstoće betona	Najmanja količina cementa (kg/m ³) tipa CEM I ili CEM II, klase čvrstoće 32,5
C8/10	220
C12/15	260
C16/20	300

A.2.1.10. Količinu cementa iz tačke A.2.1.9., tabela A.1. ovog priloga, treba povećati za:

- 10 % ako je najkrupnija frakcija u mješavini agregata 8 do 16 mm;
- 20 % ako je najkrupnija frakcija u mješavini agregata 4 do 8 mm;
- 20 % ako se ugrađuje beton tečne konzistencije.

A.2.1.11. Za cement klase čvrstoće 42,5 količina cementa iz tačke A.2.1.9. tabela A.1. ovog priloga, može se smanjiti za 10%.

A.2.1.12. U betonsku konstrukciju nije dozvoljena ugradnja betona koji sadrži cement tipa CEM III/C i glavnog tipa CEM IV i CEM V, ako je betonska konstrukcija sa armaturom ili drugim ugrađenim metalom izložena djelovanju sredine slijedećih klasa prema standardima iz tačke A.6. ovog priloga:

- XC2, XC3 i XC4 zbog opasnosti od korozije prouzrokovane karbonatizacijom,
- XD1, XD2 i XD3 zbog opasnosti od korozije prouzrokovane hloridima koji nijesu iz mora,
- XS1, XS2 i XS3 zbog korozije prouzrokovane hloridima iz morske vode,
- XF1, XF2, XF3 i XF4 zbog korozije prouzrokovane smrzavanjem i odmrzavanjem sa ili bez soli za odmrzavanje.

A.2.1.13. Zbog opasnosti od korozije armature u elementima betonske konstrukcije s atehzijskim prethodnim naprezanjem nije dopuštena ugradnja betona koji sadrži cement tipa CEM II/AiB-P/Q, CEM II/AiB-M, CEM II/AiB-W te glavnog tipa CEM III, CEM IV i CEM V prema standardu MEST EN 197-1.

A.2.1.14. Beton izložen agresivnom djelovanju sredine oznake klase XF1 do XF4 prema standardu MEST EN 206 mora se aerirati s količinom mikropora uvučenog vazduha utvrđenoj prema standardu MEST EN 12350-7 prema tabeli A.2.

Tabela A.2: Količina mikropora uvučenog vazduha u odnosu na najveću frakciju agregata

Najveća frakcija agregata (mm)	Količina mikropora (%)
32-63	2-3
16-32	3-5
8-16	5-7
4-8	7-10

A.2.1.15. Smatra se da je beton izložen agresivnom djelovanju sredine oznake klase izloženosti XF1 otporan na smrzavanje, ako je to utvrđeno ispitivanjem prema standardu METI CEN/TR 15177 u 28 ciklusa (klasa M28), a agresivnom djelovanju sredine oznake klase izloženosti XF3 u 56 ciklusa (klasa M56).

Za beton izložen agresivnom djelovanju sredine oznake klase izloženosti XF1 otporan na smrzavanje, pad dinamičkog modula elastičnosti ne smije biti veći od 25%, a za beton izložen agresivnom djelovanju sredine oznake klase izloženosti XF3 otporan na smrzavanje, pad dinamičkog modula elastičnosti ne smije biti veći od 15%.

Ispitivanja treba sprovesti u početnoj proizvodnji i kasnije jedno ispitivanje za količinu do 500 m³, dva ispitivanja za količinu do 2000 m³, a (najviše) tri ispitivanja za količinu preko 2000 m³ proizvedenog betona tokom šest mjeseci.

A.2.1.16. Smatra se da je beton izložen agresivnom djelovanju sredine oznake klase izloženosti XF2 otporan na smrzavanje i soli za odmrzavanje, ako je to utvrđeno ispitivanjem prema standardu METI TS CEN/TS 12390-9 u 28 ciklusa (klasa MS28), pri čemu gubitak na masi ne smije biti veći od 0,5 kg/m² prosječno na sve uzorke, a najviše 1 kg/m² na jedan uzorak nezavisno od broja ciklusa.

Smatra se da je beton izložen agresivnom djelovanju sredine oznake klase izloženosti XF4 otporan na smrzavanje i soli za odmrzavanje, ako je to utvrđeno ispitivanjem prema standardu METI TS CEN/TS 12390-9 u 56 ciklusa (klasa MS56), pri čemu gubitak na masi ne smije biti veći od 0,5 kg/m³ prosječno na sve uzorke, a najviše 1 kg/m² na jedan uzorak nezavisno od broja ciklusa.

Ispitivanje treba sprovesti u početnoj proizvodnji i kasnije jedno ispitivanje za količinu do 500 m³, dva ispitivanja za količinu do 2000 m³, a (najviše) tri ispitivanja za količinu preko 2000 m³ proizvedenog betona tokom šest mjeseci.

A.2.1.17. Dozvoljena je primjena i drugih načina dokazivanja otpornosti betona na smrzavanje odnosno na smrzavanje i soli za odmrzavanje, osim načina određenih tač. A.2.1.15. i A.2.1.16. ovog priloga, ako se dokaže da se primjenom tih drugih načina ispunjavaju zahtjevi ovog pravilnika najmanje na nivou definisanim u tač. A.2.1.15. i A.2.1.16. ovog priloga.

A.2.1.18. Kriterijume vodonepropusnosti betona treba usloviti glavnim projektom betonske konstrukcije, u zavisnosti od uslova njenog korištenja, a vodonepropusnost ispitivati prema MEST EN 12390-8.

Ispitivanje treba sprovoditi početnoj proizvodnji i kasnije jedno ispitivanje za količinu do 500 m³, dva ispitivanja za količinu do 2000 m³, a (najviše) tri ispitivanja za količinu preko 2000 m³ proizvedenog betona tokom šest mjeseci.

A.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava

A.2.2.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava betona sprovodi se prema postupku i kriterijumima standarda iz tačke A.6. ovog priloga, kao i odredbama ovog priloga i posebnog propisa.

A.2.2.2. Unutrašnja kontrola proizvodnje betona sprovodi se prema standardu iz tačke A.6. ovog priloga i mora obuhvatiti sve mjere neophodne za održavanje i osiguranje svojstava betona u skladu sa zahtjevima standarda iz tačke A.6. ovog priloga.

A.2.2.3. Ocjena i provjera postojanosti svojstava betona je 2+, u skladu sa Dodatkom C standarda MEST EN 206.

A.2.2.4. Ocjena i provjera postojanosti svojstava betona sprovodi se dva puta godišnje na osnovu rezultata nadzora unutrašnje kontrole proizvodnje i ocjene (vrednovanja) rezultata ispitivanja proizvođača i rezultata ispitivanja pritisne čvrstoće betona na slučajno uzetim uzorcima.

A.2.2.6. Kada je proizvodnja pojedinog sastava betona ili vrste betona prekinuta duže od 6 mjeseci, za nastavak te proizvodnje treba primijeniti kriterijume uzorkovanja i ocjenjivanja za početnu proizvodnju.

A.2.2.7. Ocjena i provjera postojanosti svojstava pritisne čvrstoće projektovanog betona sprovodi se prema kriterijumima iz standarda MEST EN 206 uz ograničenje da se u statističkoj obradi podataka za sve standardne devijacije uzima najmanja vrijednost od 3 N/mm² za obični beton, odnosno 5 N/mm² za beton visoke čvrstoće, nezavisno o manjoj dobijenoj vrijednosti standardne devijacije.

A.2.2.8. Ocjena i provjera postojanosti svojstava otpornosti betona na smrzavanje i na smrzavanje i soli za odmrzavanje prema standardima iz tač. A.2.1.15., A.2.1.16. odnosno A.2.1.17. ovog priloga, sprovodi se u početnoj proizvodnji (prvo ispitivanje).

A.2.3. Označavanje

A.2.3.1. Projektovani beton i beton zadatog sastava treba na otpremnici biti označen prema standardu MEST EN 206, pri čemu oznaka mora obavezno sadržati poziv na taj standard i klasu pritisne čvrstoće, kao i podatke o ostalim svojstvima (kao što su: granične vrijednosti sastava ili klasa otpornosti prema klasama izloženosti, najveće nazivno zrno agregata, zapreminska masa, konzistencija i dr.) kada su ta svojstva zahtijevana glavnim projektom betonske konstrukcije.

A.2.3.2. Betoni zadatog sastava umjesto klasom pritisne čvrstoće u otpremnici trebaju biti označeni tipom i količinom cementa u m³ ugrađenog betona, kao i podacima o ostalim svojstvima kada su ta svojstva zahtijevana projektom betonske konstrukcije.

A.3. Ispitivanje

A.3.1. Uzimanje uzoraka, priprema ispitnih uzoraka i ispitivanje svojstava svježeg i očvrstlog betona sprovodi se prema standardima iz tačke A.6. ovog priloga.

A.4. Projektovanje

A.4.1. Beton koji ima svojstva i ispunjava druge zahtjeve iz ovog priloga koristi se za betonske konstrukcije projektovane prema Prilogu I, odnosno Prilogu H ovog pravilnika.

A.5. Građenje

A.5.1. Pri ugradnji betona treba primijeniti odgovarajuća pravila određena Prilogom J ovog pravilnika, kao i:

- pojedinosti koje se odnose na ugradnju betona,
- pojedinosti koje se odnose na građevinske materijale od kojih se beton proizvodi i standarde kojima se vrši ocjena i provjera postojanosti svojstava tih proizvoda,
- pojedinosti koje se odnose na upotrebu i održavanje, date glavnim projektom betonske konstrukcije i/ili tehničkim uputstvom za ugradnju i upotrebu.

A.6. Lista standarda

A.6.1. Standard za beton

1.	MEST EN 206:2018	Beton - Specifikacije, performanse, proizvodnja i usaglašenost
----	------------------	--

A.6.2. Ostali standardi

1.	MEST EN 12350-1:2010	Ispitivanje svježeg betona – 1. dio: Uzorkovanje
2.	MEST EN 12350-2:2010	Ispitivanje svježeg betona – 2. dio: Ispitivanje slijeganja
3.	MEST EN 12350-3:2010	Ispitivanje svježeg betona – 3. dio: Ispitivanje po Vebeu
4.	MEST EN 12350-4:2010	Ispitivanje svježeg betona – 4. dio: Stepen zbijenosti
5.	MEST EN 12350-5:2010	Ispitivanje svježeg betona – 5. dio: Ispitivanje pomoću vibracionog stola
6.	MEST EN 12350-6:2010	Ispitivanje svježeg betona – 6. dio: Gustina
7.	MEST EN 12350-7:2010	Ispitivanje svježeg betona – 7. dio: Sadržaj vazduha-Metoda pomoću pritiska
8.	MEST EN 12350-10:2011	Ispitivanje svježeg betona – 10. dio: Samozbijajući beton; Ispitivanje L-posudom
9.	MEST EN 12350-11:2011	Ispitivanje svježeg betona – 11 dio: Samozbijajući beton; Ispitivanje segregacije sijaanjem
10.	MEST EN 12350-12:2011	Ispitivanje svježeg betona – 12 dio: Samozbijajući beton; Ispitivanje J-Prstenom
11.	MEST EN 12390-1:2013	Ispitivanje očvrsllog betona – 1. dio: Oblik, dimenzije i drugi zahtjevi za uzorke i kalupe
12.	MEST EN 12390-2:2010	Ispitivanje očvrsllog betona – 2. dio: I Izrada i njega uzoraka za ispitivanje čvrstoće
13.	MEST EN 12390-3:2010 MEST EN 12390-3:2010/Cor. 1:2012	Ispitivanje očvrsllog betona – 3. dio: Pritisna čvrstoća ispitnih uzoraka
14.	MEST EN 12390-4:2010	Ispitivanje očvrsllog betona – 4. dio: Pritisna čvrstoća, specifikacija mašina za ispitivanje
15.	MEST EN 12390-5:2010	Ispitivanje očvrsllog betona – 5. dio: Čvrstoća pri savijanju ispitnih uzoraka
16.	MEST EN 12390-6:2011	Ispitivanje očvrsllog betona – 6. dio: Čvrstoća na zatezanje cijepanjem uzoraka za ispitivanje
17.	MEST EN 12390-7:2010	Ispitivanje očvrsllog betona – 7. dio: Gustina očvrsllog betona
18.	MEST EN 12390-8:2010	Ispitivanje očvrsllog betona - Dio 8: Dubina prodiranja vode pod pritiskom
19.	METI CEN/TR 15177:2015	Ispitivanje otpornosti betona prema zamrzavanju/odmrzavanju - Oštećenje unutrašnje strukture
20.	METI TS CEN/TS 12390-9:2017	Ispitivanje očvrsllog betona – Dio 9: Otpornost na zamrzavanje/odmrzavanje – Ljuštenje
21.	MEST ISO 2859-1:2017	Postupci uzorkovanja za kontrolu po obilježjima – Dio 1: Šeme uzorkovanja razvrstane prema prihvatljivim granicama kvaliteta za „lot-by-lot“ pregled.
22.	MEST ISO 3951-1:2017	Postupci uzorkovanja za kontrolu prema varijablama – Dio 1: Specifikacije planova jednostrukih uzorkovanja razvrstanih u odnosu na prihvatljivu granicu kvaliteta („AQL“) za preglede pojedinačnih partija za jednu karakteristiku kvaliteta i jedan „AQL“
23.	MEST ISO 3951-2:2017	Postupci uzorkovanja za kontrolu prema varijablama - Dio 2: Opšte specifikacije planova jednostrukih uzorkovanja razvrstanih u odnosu na prihvatljivu granicu kvaliteta („AQL“) za preglede pojedinačnih partija za nezavisne karakteristike kvaliteta
24.	MEST ISO 3951-3:2017	Postupci uzorkovanja za kontrolu prema varijablama - Dio 3: Dvostruke šeme uzorkovanja razvrstanih u odnosu na prihvatljivu granicu kvaliteta („AQL“) za preglede pojedinačnih partija
25.	MEST ISO 3951-4:2017	Postupci uzorkovanja za kontrolu prema varijablama - Dio 4: Postupci za ocjenjivanje određenih nivoa kvaliteta
26.	MEST ISO 3951-5:2017	Postupci uzorkovanja za kontrolu prema varijablama - Dio 5: Planovi sekvencijskog uzorkovanja indeksirani u odnosu na prihvatljivu granicu kvaliteta („AQL“) pri kontroli po varijablama (za poznatu standardnu devijaciju)
27.	MEST EN 480-11:2010	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Metode ispitivanja - Dio 11: Određivanje karakteristika vazдушnih pora u očvrslom betonu
28.	MEST EN 12504-1:2011	Ispitivanje betona u konstrukcijama - Dio 1: Izvadeni ispitni uzorci (kernovi) - Uzimanje, pregled i ispitivanje pri pritisku
29.	MEST EN 12504-2:2013	Ispitivanje betona u konstrukcijama – Dio 2 Ispitivanje bez razaranja – Određivanje veličine odskoka
30.	MEST EN 12504-3:2011	Ispitivanje betona u konstrukcijama – Dio 3: Određivanje sile čupanja
31.	MEST EN 12504-4:2011	Ispitivanje betona - Dio 4: Određivanje brzine ultrazvučnog impulsa
32.	MEST EN 13791:2010	Ocjena prisne čvrstoće konstrukcija i prefabrikovanih betonskih elemenata na mjestu ugradnje
33.	MEST EN 197-1:2012	Cement - Dio 1: Sastav, specifikacije i kriterijumi usaglašenosti za običan cement

**ARMATURA, ČELIK ZA ARMIRANJE I
ČELIK ZA PREDHODNO NAPREZANJE**

B.1. Primjena

B.1.1. Armatura u smislu ovog pravilnika, je armatura izrađena od čelika za armiranje ili od čelika za prethodno naprezanje i čelika za armiranje (u daljem tekstu: čelici) proizvedenog u centralnom armiračkom pogonu (fabrici armature), u armiračkom pogonu za prefabrikovane betonske elemente ili u armiračkom pogonu na gradilištu.

B.1.2. Svojstva i drugi zahtjevi i dokazivanje upotrebljivosti armature odnosno ocjena i provjera postojanosti svojstava armature određuje se odnosno sprovodi prema tački B.1.2.1. odnosno tački B.1.2.2. ovog priloga, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

B.1.2.1. Svojstva i drugi zahtjevi i dokazivanje upotrebljivosti armature izrađene prema projektu betonske konstrukcije određuje se odnosno sprovodi se u skladu sa tim projektom.

B.1.2.2. Svojstva i drugi zahtjevi i ocjena i provjera postojanosti svojstava armature proizvedene prema tehničkoj specifikaciji određuje se odnosno sprovodi prema toj specifikaciji.

B.1.3. Svojstva i drugi zahtjevi i ocjena i provjera postojanosti svojstava čelika određuje se odnosno sprovodi prema standardima iz tačke B.7. ovog priloga, standardima na koje oni upućuju, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

B.1.3.1. Za čelik za armiranje primjenjuje se standard MEST EN 10080.

B.1.3.2. Za čelik za prethodno naprezanje primjenjuju se standardi iz tačke B.7. ovog priloga.

B.2. Specifikacija svojstava, ocjena i provjera postojanosti svojstava

B.2.1. Specifikacija svojstava

B.2.1.1. Svojstva armature moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu i u zavisnosti od vrste čelika moraju biti definisana prema standardima iz tačke B.7. ovog priloga, standardima na koje oni upućuju, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

B.2.1.2. Armatura se izrađuje odnosno proizvodi kao:

- a) armatura za armirane betonske konstrukcije, od čelika za armiranje,
- b) armatura za prethodno napregnute betonske konstrukcije, od čelika za prethodno naprezanje i čelika za armiranje.

B.2.1.3. Svojstva armature, čelika za armiranje i čelika za prethodno naprezanje specificiraju se u glavnom projektu betonske konstrukcije odnosno u tehničkoj specifikaciji za taj proizvod.

B.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava

B.2.2.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava armature izrađene prema projektu betonske konstrukcije, sprovodi se prema tom projektu i odredbama ovog priloga, i uključuje zahtjeve za:

- a) kontrolu izrade i ispitivanja armature od strane izvođača, i
- b) nadzor proizvodnog pogona i nadzor kontrole izrade armature od strane izvođača, na način primjeren postizanju tehničkih svojstava betonske konstrukcije u skladu sa ovim pravilnikom.

B.2.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava armature proizvedene prema tehničkoj specifikaciji sprovodi se prema odredbama te specifikacije i odredbama ovog priloga i propisa kojim se uređuje ocjena i provjera postojanosti svojstava građevinskog proizvoda.

B.2.2.3. Ocjena i provjera postojanosti svojstava čelika za armiranje sprovodi se prema sistemu ocjenjivanja 1+, odredbama standarda MEST EN 10080, kao i standardima iz tačke B.7. ovog priloga.

B.2.2.4. Ocjena i provjera postojanosti svojstava čelika za prethodno naprezanje sprovodi se prema standardima iz tačke B.7. ovog priloga, standardima na koje oni upućuju, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

B.2.3. Označavanje

B.2.3.1. Armatura proizvedena prema tehničkoj specifikaciji označava se na otpremnici i na ambalaži prema odredbama te specifikacije, odnosno prema odredbama propisa kojim se uređuje način označavanja građevinskih proizvoda. Oznaka mora da sadrži upućivanje na tu specifikaciju.

B.2.3.2. Čelik za armiranje označava se na otpremnici i na ambalaži prema standardima navedenim u tački B.7. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju, kao i odredbama ovoga priloga. Oznaka mora obavezno sadržavati upućivanje na taj standard.

B.2.3.3. Čelik za prethodno naprezanje označava se na otpremnici i na ambalaži prema standardima navedenim u tački B.7. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju, kao i odredbama ovoga priloga. Oznaka mora obavezno sadržati upućivanje na taj standard.

B.3. Ispitivanje

B.3.1. Uzimanje uzoraka, priprema ispitnih uzoraka i ispitivanje svojstava čelika za armiranje odnosno čelika za prethodno naprezanje, sprovodi se prema standardu na koji upućuje odgovarajući standard iz tačke B.7. ovog priloga.

B.3.2. Ako je armatura sklop čelika za armiranje i drugog čeličnog proizvoda (čelični lim, čelični profil, čelična cijev i sl.) uzimanje uzoraka i priprema ispitnih uzoraka za mehanička ispitivanja tih čeličnih proizvoda sprovodi se prema standardu na koji upućuje odgovarajući standard iz tačke B.7. ovog priloga.

B.3.3. Ispitivanje armature izrađene odnosno proizvedene od čelika za prethodno naprezanje i/ili čelika za armiranje sprovodi se primjenom odgovarajućeg standarda iz tačke B.7. ovog priloga.

B.4. Projektovanje

B.4.1. Armatura sa svojstvima prema ovom prilogu koristi se za betonske konstrukcije projektovane i proračunate prema Prilogu I odnosno Prilogu H ovog pravilnika.

B.5. Izvođenje, izrada i proizvodnja armature

B.5.1. Pri ugradnji armature treba primijeniti odgovarajuća pravila određena Prilogom J ovog pravilnika, i:

- pojedinosti koje se odnose na ugradnju armature,
- pojedinosti koje se odnose na materijale od kojih se armatura izrađuje i standarde kojima se vrši ocjena i provjera postojanosti svojstava tih proizvoda,
- pojedinosti koje se odnose na upotrebu i održavanje, date projektom betonske konstrukcije i/ili tehničkim upustvom za ugradnju i upotrebu.

B.5.2. Pri izradi ili proizvodnji armature treba poštovati pravila armiranja prema Prilogu I odnosno Prilogu H ovog pravilnika, kao i standarda na koje taj prilog upućuje, ako ovim prilogom nije drugačije određeno.

B.5.3. Armatura od čelika za armiranje ima nastavke u obliku preklopa, zavarivanjem ili preko mehaničkog spoja.

B.5.3.1. Preklopi se izvode prema odredbama grupe standarda MEST EN 1992 odnosno prema Pravilniku o tehničkim normativima za beton i armirani beton.

B.5.3.2. Zavarivanje se izvodi prema odredbama grupe standarda MEST EN 1992, odnosno prema odredbama Pravilnika o tehničkim normativima za beton i armirani beton.

B.5.3.2.1. Ispitivanje zavarenih spojeva sprovodi se u skladu sa odredbama odgovarajućih standarda iz popisa u tački B.7. ovog priloga.

B.5.3.2.2. Za ispitivanje postupaka zavarivanja koristi se standard MEST EN ISO 9606-1.

B.5.3.3. Mehanički spojevi se proizvode i potvrđuje im se usklađenost sa tehničkom specifikacijom ili se izrađuju prema projektu betonske konstrukcije.

B.5.4. Armatura od čelika za prethodno naprezanje uključuje kablove, kotve i cijevi za kablove.

B.5.4.1. Za kablove se primjenjuju odredbe ovog priloga koje se odnose na čelik za prethodno naprezanje.

B.5.4.2. Kotve se proizvode i vrši se ocjena i provjera postojanosti svojstava prema tehničkoj specifikaciji.

B.5.4.3. Cijevi za kablove se proizvode, a usklađenost im se potvrđuje prema standardima iz tačke B.7. ovog priloga.

B.5.5. Izbor injekcione smješe za prethodno napregnute kablove, postupci injektiranja i ispitivanje sprovodi se prema standardu na koji upućuje odgovarajući standard iz tačke B.7. ovog priloga.

B.5.6. Za pripremu injekcione smješe za injektiranje kablova nije dopušteno koristiti morsku ili slankastu vodu.

B.6. Kontrola armature prije betoniranja

B.6.1. Armatura izrađena prema projektu betonske konstrukcije, smije se ugraditi u betonsku konstrukciju, ako je uskladenost čelika, vara, mehaničkih spojeva, kotvi, cijevi za kablove i injekcione smjese potvrđena ili ispitana na način određen ovim prilogom.

B.6.2. Armatura proizvedena prema tehničkoj specifikaciji za koju je sačinjena izjava o svojstvima u skladu sa ovim prilogom, smije se ugraditi u betonsku konstrukciju ako ispunjava zahtjeve projekta te betonske konstrukcije.

B.6.3. Prije ugradnje armature sprovode se odgovarajući kontrolni pregledi, određeni standardom MEST EN 13670 i druge kontrolne radnje određene Prilogom J ovog pravilnika.

B.7. Lista standarda

B.7.1. Standardi za čelik za armiranje i čelik za prethodno naprezanje

1.	MEST EN 10080:2009	Čelik za armiranje betona – Zavarivi armaturni čelik – Opšti dio
2.	MEST EN 10027-1:2017	Sistemi za označavanje čelika – Dio 1: Nazivi čelika
3.	MEST EN 10027-2:2017	Sistem za označavanje čelika - Dio 2: Brojčani sistem

B.7.2. Ostali standardi

1.	MEST EN 10020:2011	Definicija i klasifikacija vrsta čelika
2.	MEST EN 10025-1:2008	Toplo valjani proizvodi od konstrukcionih čelika – Dio 1: Opšti tehnički uslovi isporuke
3.	MEST EN 10079:2008	Definicije proizvoda od čelika
4.	MEST EN 10204:2008	Metalni proizvodi – Tipovi dokumenata o kontrolisanju
5.	MEST EN 523:2009	Čelične zaštitne cijevi za kablove za prednaprezanje – Terminologija, zahtjevi i kontrola kvaliteta
6.	MEST EN 446:2010	Injekcione smjese za prednapregnute kablove – Postupci injektiranja
7.	MEST EN 447:2010	Injekcione smjese za prednapregnute kablove – Osnovni zahtjevi
8.	MEST EN ISO 377:2018	Čelik i proizvodi od čelika - Mjesto uzimanja uzoraka i pripremanje uzoraka i epruveta za mehanička ispitivanja
9.	MEST EN ISO 15630-1:2019	Čelik za armiranje i prednaprezanje betona - Metode ispitivanja - Dio 1: Armaturne šipke, šipke i žica
10.	MEST EN ISO 15630-2:2019	Čelik za armiranje i prednaprezanje betona - Metode ispitivanja - Dio 2: Zavarene mreže i rešetkasti nosači
11.	MEST EN ISO 15630-3:2019	Čelik za armiranje i prednaprezanje betona – Metode ispitivanja – Dio 3: Čelik za prednaprezanje betona
12.	MEST EN 524-1:2010	Čelične zaštitne cijevi za kablove za prednaprezanje – Metode ispitivanja – Dio 1: Određivanje oblika i mera
13.	MEST EN 524-2:2010	Čelične zaštitne cijevi za kablove za prednaprezanje – Metode ispitivanja – Dio 2: Određivanje ponašanja pri savijanju
14.	MEST EN 524-3:2010	Čelične zaštitne cijevi za kablove za prednaprezanje – Metode ispitivanja – Dio 3: Ispitivanje savijanjem
15.	MEST EN 524-4:2010	Čelične zaštitne cijevi za kablove za prednaprezanje – Metode ispitivanja – Dio 4: Određivanje otpornosti na bočno opterećenje
16.	MEST EN 524-5:2010	Čelične zaštitne cijevi za kablove za prednaprezanje – Metode ispitivanja – Dio 5: Određivanje otpornosti na zatezanje
17.	MEST EN 524-6:2010	Čelične zaštitne cijevi za kablove za prednaprezanje – Metode ispitivanja – Dio 6: Određivanje nepropustljivosti (Određivanje gubitka vode)
18.	MEST EN 445:2010	Injekcione smjese za prednapregnute kablove – Metode ispitivanja
19.	MEST EN 13670:2011	Izvođenje betonskih konstrukcija
20.	MEST EN 10080:2009	Čelik za armiranje betona - Zavarivi armaturni čelik - Opšti dio
21.	MEST EN 523:2009	Čelične zaštitne cijevi za kablove za prednaprezanje - Terminologija, zahtjevi i kontrola kvaliteta
22.	MEST EN ISO 17660-1:2017	Zavarivanje - Zavarivanje betonskog čelika - Dio 1: Noseći zavareni spojevi
23.	MEST EN ISO 17660-2:2017	Zavarivanje - Zavarivanje betonskog čelika - Dio 2: Nenoseći zavareni spojevi
24.	MEST EN ISO 4063:2017	Zavarivanje i srodni postupci - Lista postupaka i njihovo označavanje
25.	MEST EN ISO 9606-1:2018	Kvalifikacioni ispit zavarivača - Zavarivanje topljenjem - Dio 1: Čelici
26.	MEST EN 1992-1-1:2017 MEST EN 1992-1-1:2017/NA:2017	Eurokod 2: Projektovanje betonskih konstrukcija – Dio 1-1: Opšta pravila i pravila za zgrade Eurokod 2: Projektovanje betonskih konstrukcija – Dio 1-1: Opšta pravila i pravila za zgrade – Nacionalni aneks

AGREGAT

D.1. Primjena

D.1.1. Svojstva i drugi zahtjevi, kao i ocjena i provjera postojanosti svojstava agregata određuje se odnosno sprovodi, u zavisnosti od vrste agregata, prema standardima navedenim u tački D.6. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju, odredbama ovog priloga, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

D.1.2. Agregat u smislu tačke D.1.1. ovog priloga, je agregat i punila sa zapreminskom masom zrna većom od 2000 kg/m^3 (u daljem tekstu: agregat za beton) i laki agregat i lagana punila sa zapreminskom masom zrna ne većom od 2000 kg/m^3 ili zapreminskom masom u slobodno nasutom stanju ne većom od 1200 kg/m^3 (u daljem tekstu: laki agregat za beton), dobijeni preradom prirodnih, industrijski proizvedenih ili recikliranih materijala i mješavina tih agregata u pogonima za proizvodnju agregata.

D.1.3. Odredbe ovog priloga ne odnose se na agregate za beton koji nije obuhvaćen Prilogom A ovog pravilnika.

D.2. Specifikacija svojstava, ocjena i provjera postojanosti svojstava

D.2.1. Specifikacija svojstava

D.2.1.1. Svojstva agregata za beton moraju ispunjavati, u zavisnosti od porijekla agregata, opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu u betonu i moraju biti specificirana prema standardima navedenim u tački D.6. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga.

D.2.1.1.1. Granulometrijski sastav frakcije agregata d/D (frakcija agregata određena upotrebom para sita iz osnovne garniture sita), ispituje se prema standardima navedenim u tački D.6. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga. Granulometrijski sastav mora da zadovolji klase prema standardu MEST EN 12620:

- a) sitni agregat:
 - D4 i d=0 klasa G_F85 i CP ili MP odnosno CF ili MF
- b) krupni agregat:
 - D/d2 ili D11,2 klasa G_C85/20
 - D/d>2 i D>11,2 klasa G_C90/15
 - klasa dopuštenog odstupanja na situ srednje veličine D/1,4: GT15
- c) nefrakcijski agregat:
 - D45 i d=0 klasa G_A90.

D.2.1.1.2. Granulometrijski sastav punila ispituje se prema standardima navedenim u tački D.6. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju, odredbama ovog priloga i mora da zadovolji uslove prema standardu MEST EN 12620.

D.2.1.1.3. Sadržaj sitnih čestica ispituje se prema standardima navedenim u tački D.6. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga i mora da zadovolji klase prema standardu MEST EN 12620:

- a) sitni agregat:
 - f_3 za prirodni i miješani agregat
 - f_{10} za drobljeni agregat
- b) krupni agregat: $f_{1,5}$
- c) nefrakcijski agregat: f_3

D.2.1.1.4. Ako je sadržaj sitnih čestica veći od 3%, njihov kvalitet procjenjuje se određivanjem ekvivalenta pijeska (SE) prema MEST EN 933-8 ili ispitivanjem na metilen plavo (MB) prema standardu MEST EN 933-9.

D.2.1.1.5. Oblik zrna krupnog agregata (SI) određuje se prema standardu MEST EN 12620 klasom indeksa oblika ispitanog prema standardu MEST EN 933-4 do najviše:

- SI₄₀ za betone uključujući klasu pritiske čvrstoće C12/15 prema standardu MEST EN 206;
- SI₂₀ za ostale betone.

D.2.1.1.6. Otpornost na drobljenje krupnog agregata (LA) ispitana prema standardu MEST EN 1097-2 mora da zadovolji klase prema standardu MEST EN 12620 odabrane u zavisnosti od krajnje upotrebe betona do najviše:

- LA₃₅ za betone opšte namjene,
- LA₃₀ za betone klase izloženosti XF1 do XF4 prema standardu MEST EN 206.

D.2.1.1.7. Sadržaj sulfata rastvorljivog u kiselini (AS) ispituje se prema standardu MEST EN 1744-1 i mora da zadovolji klase prema standardu MEST EN 12620:

- AS_{0,2} za sve agregate osim vazduhom hladene zgure,
- AS_{1,0} za vazduhom hladenu zguru.

D.2.1.1.8. Sadržaj ukupnog sumpora ispituje se prema standardu MEST 1744-1 i ne smije biti veći od:

- 1% za sve agregate osim vazduhom hladene zgure,
- 2% za vazduhom hladenu zguru.

D.2.1.1.9 Izuzetno od tačke D.2.1.1.8. ovog priloga, ako u agregatu ima piritina, nestabilne forme gvožđevog sulfida FeS, tada ukupni sadržaj sumpora ne smije biti veći od 0,1%.

D.2.1.1.10. Sadržaj hlorida izraženih kao hloridni joni (Cl-) ispituju se prema standardu MEST EN 1744-1 i ne smije biti veći od:

- 0,15% za neramirani beton,
- 0,06% za armirani beton i
- 0,03% za prethodno napregnuti beton.

D.2.1.1.11. Zapreminska masa zrna i upijanje vode ispituje se prema standardu MEST EN 1097-6, a zapreminska masa u slobodno nasutom stanju ispituje se prema standardu MEST EN 1097-3 i mora da zadovolji zahtjeve glavnog projekta ili zahtjeve naručioca i kupca.

D.2.1.1.12. Agregat za beton ne smije sadržati sastojke koji utiču na brzinu vezivanja i očvršćavanja betona (organske supstance, šećer, lake čestice itd.), a njihovo prisustvo se ispituje prema standardu MEST EN 1744-1.

D.2.1.1.13. Minerološko petrografski sastav agregata ispituje se prema standardu MEST EN 932-3 i mora da zadovolji zahtjeve glavnog projekta ili zahtjeve naručioca.

D.2.1.1.14. Otpornost na smrzavanje krupnog agregata (F ili MS) ispituje se prema standardu MEST EN 1367-1 ili MEST EN 1367-2 i mora da zadovolji klase prema standardu MEST EN 12620 odabrane u zavisnosti od krajnje upotrebe betona:

- F_{NR} ili MS_{NR} za betone u suvoj sredini,
- F_2 ili MS_{25} za betone klase izloženosti XF1 i XF3 prema standardu MEST EN 206,
- F_1 ili MS_{18} za betone klase izloženosti XF2 i XF4 prema standardu MEST EN 206.

D.2.1.1.15. Za betone izložene površinskom habanju, otpornost na habanje (AAV) ispituje se prema standardu MEST EN 1097-8 i mora da zadovolji odabranu klasu prema standardu MEST EN 12620 u zavisnosti od izloženosti habanju, a ne smije biti veća od AAV_{20} .

D.2.1.1.16. Kada agregat, ugrađen u beton koji je izložen vlazi, sadrži potencijalno alkalno-reaktivne sastojke s mogućnošću reakcije s alkalijima (Na_2O i K_2O porijeklom iz cementa ili drugog izvora), treba sprovesti dalja ispitivanja i preduzeti pouzdano utvrđene mjere sprječavanja alkalno-silikatne reakcije prema Izvještaju METI CR 1901.

D.2.1.1.17. Sadržaj školjki (SC) u krupnom agregatu za beton ispituje se prema standardu MEST EN 933-7 i mora da zadovolji klasu SC_{10} prema standardu MEST EN 12620.

D.2.1.1.18. Za betone s posebnim zahtjevima i u posebnim uslovima, skupljanje agregata za beton uslijed sušenja ispituje se prema standardu MEST EN 1367-4 i ne smije biti veće od 0,075%.

D.2.1.1.19. Agregat za beton proizveden od vazduhom hladene zgure ne smije sadržati raspadnutog dikalcijumovog silikata i raspadnutog gvožđa, a njihovo prisustvo se ispituje prema standardu MEST EN 1744-1.

D.2.1.2. Svojstva lakog agregata za beton moraju, u zavisnosti od porijekla agregata, da zadovolje opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu u betonu i moraju se specificirati prema standardu MEST EN 13055-1, standardima na koje taj standard upućuje i odredbama ovog priloga.

D.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava

D.2.2.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava agregata za beton sprovodi se prema odredbama Dodatka ZA standarda MEST EN 12620 i odredbama posebnog propisa, ako ovim prilogom nije drugačije definisano.

D.2.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava lakog agregata za beton sprovodi se prema odredbama Dodatka ZA standarda MEST EN 13055-1, odredbama ovog priloga, kao i posebnog propisa.

D.2.3. Označavanje

D.2.3.1. Agregat za beton označava se na otpremnici i na pakovanju prema standardu MEST EN 12620. Oznaka mora obavezno da sadrži upućivanje na taj standard, a u skladu sa propisom kojim se uređuje označavanje građevinskih proizvoda.

D.2.3.2. Laki agregat za beton označava se na otpremnici i na pakovanju prema standardu MEST EN 13055-1. Oznaka mora obavezno da sadrži upućivanje na taj standard, a u skladu sa propisom kojim se uređuje označavanje građevinskih proizvoda.

D.3. Ispitivanje

D.3.1. Ispitivanje svojstava, u zavisnosti od vrste agregata za beton i lakog agregata za beton, sprovodi se prema grupi standarda MEST EN 932, MEST EN 933, MEST EN 1097, MEST EN 1367 i MEST EN 1744 i odredbama ovog priloga.

D.3.2. Uzimanje i priprema uzoraka za ispitivanje svojstava, u zavisnosti od vrste agregata za beton i lakog agregata za beton, sprovodi se prema grupi standarda MEST EN 932, MEST EN 933, MEST EN 1097, MEST EN 1367 i MEST EN 1744 i odredbama ovog priloga.

D.4. Kontrola agregata prije proizvodnje betona

D.4.1. Kontrola agregata sprovodi se u centralnoj betonjerci (fabrici betona), u betonjerci pogona za prefabrikovane betonske elemente i u betonjerci na gradilištu prema standardu MEST EN 206.

D.4.2. Kontrola agregata sprovodi se odgovarajućom primjenom standarda iz stava D.3.1. ovog priloga.

D.5. Održavanje svojstava agregata

D.5.1. Proizvođač i distributer agregata kao i proizvođač betona dužni su preduzeti odgovarajuće mjere u cilju održavanja svojstava agregata tokom rukovanja, transporta, pretovara i skladištenja prema Dodatku H standarda MEST EN 12620, odnosno Dodatku F standarda MEST EN 13055-1.

D.6. Lista standarda

D.6.1. Standardi za agregat

1.	MEST EN 12620: 2015	Agregat za beton
2.	MEST EN 13055-1: 2009	Laki agregati – Dio 1: Laki agregati za beton, malter i cementni malter

D.6.2. Ostali standardi

1.	MEST EN 932-1:2009	Ispitivanja opštih svojstava agregata – Dio 1: Metode uzorkovanja
2.	MEST EN 932-2:2009	Ispitivanja opštih svojstava agregata – Dio 2: Metode redukcije laboratorijskih uzoraka
3.	MEST EN 932-3:2009	Ispitivanja opštih svojstava agregata – Dio 3: Postupak i terminologija za pojednostavljeni petrografski opis
4.	MEST EN 932-5:2013 MEST EN 932-5:2013/Cor.1:2016	Ispitivanja opštih svojstava agregata – Dio 5: Standardna oprema i kalibracija
5.	MEST EN 932-6:2009	Ispitivanja opštih svojstava agregata – Dio 6: Definicije ponovljivosti i reproduktivnosti
6.	MEST EN 933-1:2012	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata – Dio 1: Određivanje granulometrijskog sastava – Metoda sijanja
7.	MEST EN 933-2:2009	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata – Dio 2: Određivanje granulometrijskog sastava – Ispitna sita, nominalne veličine otvora
8.	MEST EN 933-3:2012	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata – Dio 3: Određivanje oblika zrna – Indeks pljosnatosti
9.	MEST EN 933-4:2012	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata – Dio 4: Određivanje oblika zrna – Indeks oblika
10.	MEST EN 933-5:2012	Ispitivanje geometrijskih svojstava agregata – Dio 5: Određivanje procenta drobljenih i lomljenih površina u krupnozrnom agregatu
11.	MEST EN 933-6:2015	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata – Dio 6: Ocjena karakteristika površine – Koeficijent protoka agregata
12.	MEST EN 933-7:2009	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata – Dio 7: Određivanje udjela ljuštura – Procentualni udio ljuštura u krupnozrnim agregatima
13.	MEST EN 933-8:2016	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata – Dio 8: Ocjena sitnih (finih) čestica – Ispitivanje ekvivalenta pijeska
14.	MEST EN 933-9:2014	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata – Dio 9: Ocjena sadržaja sitnih čestica – Ispitivanje na metilen plavo
15.	MEST EN 933-10:2009	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata – Dio 10: Ocjena sitnih čestica – Razvrstavanje kamenog brašna (sijanje vazdušnim mlazom)
16.	MEST EN 1097-1:2011	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata – Dio 1: Određivanje otpornosti na habanje (mikro Deval)
17.	MEST EN 1097-2:2011	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata – Dio 2: Metode određivanja otpornosti prema drobljenju
18.	MEST EN 1097-3:2009	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata – Dio 3: Određivanje nasipne gustine i šupljina
19.	MEST EN 1097-5:2009	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata – Dio 5: Određivanje sadržaja vode sušenjem u peći s ventilatorom
20.	MEST EN 1097-6:2015	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata – Dio 6: Određivanje zapreminske mase zrna i upijanja vode

21.	MEST EN 1097-7:2009	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata – Dio 7: Određivanje zapreminske mase kamenog brašna – Piknometarska metoda
22.	MEST EN 1097-8:2009	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata – Dio 8: Određivanje vrijednosti poliranja kamena
23.	MEST EN 1097-10:2015	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata – Dio 10: Određivanje usisne visine vode
24.	MEST EN 1367-1:2012	Ispitivanja toplotnih i vremenskih uticaja na svojstva agregata – Dio 1: Određivanje otpornosti prema zamrzavanju i odmrzavanju
25.	MEST EN 1367-2:2017	Ispitivanja toplotnog i vremenskog uticaja na svojstva agregata - Dio 2: Ispitivanje magnezijum sulfatom
26.	MEST EN 1367-4:2009	Ispitivanja toplotnog i vremenskog uticaja na svojstva agregata - Dio 4: Određivanje skupljanja pri sušenju
27.	MEST EN 1367-5:2011	Ispitivanja toplotnog i vremenskog uticaja na svojstva agregata - Dio 5: Određivanje otpornosti prema toplotnom šoku
28.	MEST EN 1744-1:2014	Ispitivanja hemijskih svojstava agregata - Dio 1: Hemijska analiza
29.	MEST EN 1744-3:2009	Ispitivanja hemijskih svojstava agregata - Dio 3: Priprema eluata luženjem agregata
30.	MEST EN 206:2018	Beton - Specifikacije, performanse, proizvodnja i usaglašenost
31.	METI CR 1901:2015	Regionalne specifikacije i preporuke za izbjegavanje štetnih alkalosilikatnih reakcija u betonu

PRILOG E

DODATAK BETONU I DODATAK MALTERU ZA INJEKTIRANJE PREDHODNO NAPREGNUTIH KABLOVA

E.1. Primjena

E.1.1. Svojstva i drugi zahtjevi kao i ocjena i provjera postojanosti svojstava dodataka betonu i malteru za injektiranje zatega određuje se odnosno sprovodi, u zavisnosti od vrste dodatka prema standardima iz tačke E.5. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju, odredbama ovog priloga, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

E.1.2. Hemijski i mineralni dodatak betonu kao i dodatak malteru za injektiranje predhodno napregnutih kablova koriste se i proizvode u skladu sa tačkama E.1.2.1., E.1.2.2. i E.1.2.3. ovog priloga.

E.1.2.1. Hemijski dodatak betonu je dodatak koji se koristi za modifikovanje svojstava svježeg i/ili očvrstlog betona i mlaznog betona proizvedenog u fabrici za proizvodnju dodataka za beton.

E.1.2.2. Mineralni dodatak betonu je dodatak koji se koristi za poboljšanje pojedinih svojstava ili dobijanje specijalnih svojstava betona proizvedenog u fabrici za proizvodnju dodataka za beton.

E.1.2.3. Dodatak injekcionoj smješi za injektiranje predhodno napregnutih kablova je dodatak koji se koristi za injekcionu smješu za injektiranje predhodno napregnutih kablova, proizveden u fabrici za proizvodnju dodataka za injekcionu smješu za injektiranje predhodno napregnutih kablova.

E.1.3. Odredbe ovog priloga ne odnose se na dodatak malteru za zidanje.

E.2. Specifikacija svojstava, ocjena i provjera postojanosti svojstava

E.2.1. Specifikacija svojstava

E.2.1.1. Svojstva hemijskog dodatka betonu moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za svojstva betona i u zavisnosti od vrste hemijskog dodatka moraju biti određena prema standardima MEST EN 934-2, odnosno MEST EN 934-5, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga, u zavisnosti od vrste dodatka betonu, za vrste navedene u tački E.2.1.3. od a) do o) ovog priloga.

E.2.1.2. Svojstva hemijskog dodatka betonu za betoniranje pri niskim temperaturama, osim ispunjavanja zahtjeva za opšta svojstva u skladu sa standardom MEST EN 934-1, moraju biti određena prema standardu JUS U.M1.035, za vrstu dodatka betonu koji je naveden u tački E.2.1.3. pod p) ovog priloga.

E.2.1.3. Vrste hemijskih dodataka betonu su:

- a) plastifikator,
- b) superplastifikator,
- c) dodatak za zadržavanje vode,
- d) aerant,
- e) ubrzivač vezivanja,
- f) ubrzivač očvršćavanja,

- g) usporivač vezivanja,
- h) dodatak za vodonepropusnost,
- i) usporivač vezivanja/plastifikator,
- j) usporivač vezivanja/superplastifikator,
- k) ubrzivač vezivanja/plastifikator,
- l) ubrzivač vezivanja mlaznog betona,
- m) ubrzivač vezivanja mlaznog betona bez sadržaja alkalija,
- n) dodatak za kontrolu konzistencije mlaznog betona,
- o) dodatak za poboljšanje veze slojeva mlaznog betona,
- p) dodatak za betoniranje pri niskim temperaturama.

E.2.1.4. Svojstva mineralnog dodatka betonu moraju ispuniti opšte i posebne zahtjeve bitne za svojstva betona u zavisnosti od vrste mineralnog dodatka i moraju biti određena prema standardima MEST EN 450-1, MEST EN 13263-1, MEST EN 12620 i MEST EN 12878, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga, u zavisnosti od vrste dodatka betonu, za vrste navedene u tački E.2.1.5 ovog priloga.

E.2.1.5. Vrste mineralnih dodataka za beton su:

Tip I:

- a) punila (fileri) i
- b) pigmenti.

Tip II:

- c) leteći pepeo i
- d) silikatna prašina.

E.2.1.6. Svojstva dodatka injekcionoj smješi za injektiranje predhodno napregnutih kablova moraju ispuniti opšte i posebne zahtjeve bitne za svojstva za injekcione smješe za injektiranje predhodno napregnutih kablova prema standardu MEST EN 934-4, standardima na koje taj standard upućuje i odredbama ovog priloga.

E.2.1.7. Tehnička svojstva dodataka betonu i dodataka injekcionoj smješi za injektiranje predhodno napregnutih kablova određuju se u glavnom projektu betonske konstrukcije.

E.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava

E.2.2.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava hemijskog dodatka betonu, u zavisnosti od vrste dodatka, sprovodi se prema odredbama standarda MEST EN 934-1, MEST EN 934-2, MEST EN 934-5 i MEST EN 934-6, kao i odredbama ovog priloga i posebnog propisa.

E.2.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava mineralnog dodatka betonu, u zavisnosti od vrste dodatka, sprovodi se u skladu sa odredbama standarda MEST EN 450-1, MEST EN 13263-1, MEST EN 12620, MEST EN 12878, MEST EN 450-2, MEST EN 13263-2 i MEST EN 480-14, kao i odredbama ovog priloga i posebnog propisa.

E.2.2.3. Ocjena i provjera postojanosti svojstava dodatka za injekcione smješe za injektiranje predhodno napregnutih kablova sprovodi se prema postupku i kriterijumima određenim standardima MEST EN 934-6 i MEST EN 934-4, kao i odredbama ovog priloga i posebnog propisa.

E.2.3. Označavanje

E.2.3.1. Dodatak betonu odnosno injekcionoj smješi za injektiranje predhodno napregnutih kablova označava se, na otpremnici i na pakovanju, u zavisnosti od vrste dodatka prema standardima iz tačaka E.2.3.1.1., E.2.3.1.2. i E.2.3.1.3. ovog priloga. Oznaka mora obavezno da sadrži upućivanje na odgovarajući standard, a u skladu sa propisom kojim se uređuje označavanje građevinskih proizvoda.

E.2.3.1.1. Hemijski dodatak betonu označava se prema standardu MEST EN 934-2, odnosno standardu MEST EN 934-5.

E.2.3.1.2. Mineralni dodatak betonu označava se prema standardima MEST EN 450-1, MEST EN 13263-1, MEST EN 12620 odnosno MEST EN 12878.

E.2.3.1.3. Dodatak injekcionoj smješi za injektiranje predhodno napregnutih kablova označava se prema standardu MEST EN 934-4.

E.3 Ispitivanje

E.3.1. Ispitivanje svojstava hemijskog dodatka betonu sprovodi se, u zavisnosti od vrste dodatka, prema grupi standarda MEST EN 480, grupi standarda MEST EN 12350, grupi standarda MEST EN 12390 i standardima MEST ISO 758, MEST ISO 4316, EN ISO 1158 i MEST EN 1542.

E.3.2. Ispitivanje svojstava mineralnog dodatka betonu sprovodi se, u zavisnosti od vrste dodatka, prema grupi standarda MEST EN 933, grupi standarda MEST EN 1097, grupi standarda MEST EN 1367, grupi standarda MEST EN 196, grupi standarda MEST EN 451 i standardima ISO 9277, ISO 9286, ISO 10694, MEST EN ISO 11885, MEST EN 1015-3 i MEST EN 12878.

E.3.3. Ispitivanje svojstava dodatka za injekcionu smjesu za injektiranje predhodno napregnutih kablova sprovodi se prema standardima MEST EN 480-6, MEST EN 480-8, MEST EN 480-10, MEST EN 445, MEST ISO 758, MEST ISO 4316 i EN ISO 1158.

E.3.4. Uzorci za ispitivanje hemijskog dodatka betonu i injekcionu smjesu za injektiranje predhodno napregnutih kablova uzimaju se prema standardu MEST EN 934-6.

E.3.5. Uzorci za ispitivanje mineralnog dodatka betonu uzimaju se u skladu sa odgovarajućim standardom za određenu vrstu mineralnog dodatka.

E.3.6. Hemijski dodaci betonu i dodaci za injekcionu smjesu za injektiranje predhodno napregnutih kablova ispituju se na referentnim mješavinama betona i injekcione smjese za predhodno napregnute kablove prema standardima MEST EN 480-1 i MEST EN 934-5.

E.4. Kontrola dodatka betonu prije proizvodnje betona i dodatka injekcionoj smjesi za injektiranje predhodno napregnutih kablova prije izrade maltera

E.4.1. Kontrola hemijskog i mineralnog dodatka betonu sprovodi se u centralnoj betonjerci (fabrici betona), u betonskom pogonu za prefabrikovane betonske elemente i na gradilišnoj fabrici betona prema standardu MEST EN 206.

E.4.2. Kontrola dodatka za injekcionu smjesu za injektiranje predhodno napregnutih kablova prije injektiranja sprovodi se u pogonu za prefabrikovane betonske elemente i na gradilištu radi identifikacije ispitivanjem opštih svojstava prema standardu MEST EN 934-4.

E.4.3. Kontrola dodatka betonu odnosno dodatka za injekcionu smjesu za injektiranje predhodno napregnutih kablova sprovodi se odgovarajućom primjenom standarda iz tačaka E.3.1., E.3.2. i E.3.3.

E.5. Lista standarda

E.5.1. Standardi za dodatak betonu i dodatak za injekcionu smjesu za injektiranje predhodno napregnutih kablova

1.	MEST EN 934-1:2009	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese – Dio 1: Opšti zahtjevi
2.	MEST EN 934-2:2014	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Dio 2: Dodaci za beton - Definicije, zahtjevi, usaglašenost, označavanje i obilježavanje
3.	MEST EN 934-4:2009	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Dio 4: Dodaci injekcionim smjesama za prednapregnute kablove - Definicije, zahtjevi, usaglašenost, označavanje i obilježavanje
4.	MEST EN 934-5:2009	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Dio 5: Dodaci mlaznom betonu - Definicije, zahtjevi, usaglašenost, označavanje i obilježavanje
5.	MEST EN 934-6:2019	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Dio 6: Uzorkovanje, ocjena i provjera postojanosti svojstava
6.	JUS U.M1.035	Beton, Dodaci betonu – Kvalitet i provjera kvaliteta
7.	MEST EN 450-1:2015	Leteći pepeo za beton - Dio 1: Definicije, specifikacije i kriterijumi usaglašenosti
8.	MEST EN 450-2:2008	Leteći pepeo za beton - Dio 2: Vrednovanje usaglašenosti
9.	MEST EN 13263-1:2009	Silikatna prašina za beton - Dio 1: Definicije, zahtjevi i kriterijumi usaglašenosti
10.	MEST EN 13263-2:2009	Silikatna prašina za beton - Dio 2: Vrednovanje usaglašenosti
11.	MEST EN 12620:2015	Agregati za beton
12.	MEST EN 12878:2017	Pigmenti za bojenje građevinskih materijala na bazi cementa i/ili kreča - Specifikacije i metode ispitivanja
13.	MEST EN 480-14:2010	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Metode ispitivanja - Dio 14: Određivanje uticaja osjetljivosti čelične armature na koroziju potencijalnim elektrohemijским ispitivanjem

E.5.2. Ostali standardi

1.	MEST EN 480-1:2016	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Metode ispitivanja - Dio 1: Referentni beton i referentni malter za ispitivanje
2.	MEST EN 480-2:2010	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Metode ispitivanja - Dio 2: Određivanje vremena vezivanja
3.	MEST EN 480-4:2010	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Metode ispitivanja - Dio 4: Određivanje izdvajanja vode iz betona
4.	MEST EN 480-5:2010	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Metode ispitivanja - Dio 5: Određivanje kapilarnog upijanja
5.	MEST EN 480-6:2010	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Metode ispitivanja - Dio 6: Analiza sa infracrvenim zracima
6.	MEST EN 480-8:2013	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Metode ispitivanja - Dio 8: Određivanje sadržaja suve materije

7.	MEST EN 480-10:2010	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Metode ispitivanja - Dio 10: Određivanje sadržaja hlorida rastvorljivih u vodi
8.	MEST EN 480-11:2010	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Metode ispitivanja - Dio 11: Određivanje karakteristika vazdušnih pora u očvrslom betonu
9.	MEST EN 480-12:2010	Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Metode ispitivanja - Dio 12: Određivanje sadržaja alkalija u dodacima
10.	MEST EN 12350-2:2010	Ispitivanje svježeg betona - Dio 2: Ispitivanje slijeganja
11.	MEST EN 12350-5:2010	Ispitivanje svježeg betona - Dio 5: Ispitivanje pomoću vibracionog stola
12.	MEST EN 12350-7:2010	Ispitivanje svježeg betona - Dio 7: Sadržaj vazduha - Metode pomoću pritiska
13.	MEST EN 12390-2:2010	Ispitivanje očvrsllog betona - Dio 2: Izrada i njega uzoraka za ispitivanja čvrstoće
14.	MEST EN 12390-3:2010 MEST EN 12390-3:2010/Cor.1:2012	Ispitivanje očvrsllog betona - Dio 3: Pritisna čvrstoća ispitnih uzoraka
15.	MEST EN 1542:2010	Proizvodi i sistemi za zaštitu i popravku betonskih konstrukcija - Metode ispitivanja - Mjerenje čvrstoće prionljivosti "pull-off" metodom
16.	MEST EN 12504-1:2011	Ispitivanje betona u konstrukcijama - Dio 1: Izvađeni ispitni uzorci (kernovi) - Uzimanje, pregled i ispitivanje pri pritisku
17.	MEST EN 1008:2010	Voda za pripremu betona - Specifikacije za uzorkovanje, ispitivanje i ocjenu pogodnosti vode za pripremu betona, uključujući i vodu iz procesa u industriji betona
18.	MEST EN 451-2:2017	Metoda ispitivanja letećeg pepela - Dio 2: Određivanje finoće mokrim prosijavanjem
19.	MEST EN 451-1:2017	Metoda ispitivanja letećeg pepela - Dio 1: Određivanje sadržaja slobodnog kalcijum-oksida
20.	MEST EN 196-1:2017	Metode ispitivanja cementa - Dio 1: Određivanje čvrstoće
21.	MEST EN 196-7:2012	Metode ispitivanja cementa - Dio 7: Metode uzimanja i pripreme uzoraka cementa
22.	MEST EN 196-2:2015	Metoda ispitivanja cementa - Dio 2: Hemijska analiza cementa
23.	MEST EN 413-2:2018	Cement za zidanje - Dio 2: Metode ispitivanja
24.	ISO 9277:2010	Determination of the specific surface area of solids by gas adsorption – BET method
25.	ISO 9286:1997	Abrasive grains and crude – Chemical analysis of silicion carbide
26.	MEST EN 1015-3:2009	Metode ispitivanja maltera za zidanje - Dio 3: Određivanje konzistencije svježeg maltera (pomoću stola za rasprostiranje)
27.	MEST EN 932-3:2009	Ispitivanja opštih svojstava agregata - Dio 3: Postupak i terminologija za pojednostavljeni petrografski opis
28.	MEST EN 932-5:2013 MEST EN 932-5:2013/Cor.1:2016	Ispitivanja opštih svojstava agregata - Dio 5: Standardna oprema i kalibracija
29.	MEST EN 933-1:2012	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata - Dio 1: Određivanje granulometrijskog sastava - Metoda sisanja
30.	MEST EN 933-3:2012	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata - Dio 3: Određivanje oblika zrna - Indeks pljosnatosti
31.	MEST EN 933-4:2012	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata - Dio 4: Određivanje oblika zrna - Indeks oblika
32.	MEST EN 933-7:2009	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata - Dio 7: Određivanje udjela ljuštura – Procenualni udio ljuštura u krupnozrnim agregatima
33.	MEST EN 933-8:2016	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata - Dio 8: Ocjena sitnih (finih) čestica - Ispitivanje ekvivalenta pijeska
34.	MEST EN 933-9:2014	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata - Dio 9: Ocjena sadržaja sitnih čestica - Ispitivanje na metilen plavo
35.	MEST EN 933-10:2009	Ispitivanja geometrijskih svojstava agregata - Dio 10: Ocjena sitnih čestica - Razvrstavanje kamenog brašna (sijanje vazдушnim mlazom)
36.	MEST EN 1097-1:2011	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata - Dio 1: Određivanje otpornosti na habanje (mikro Deval)
37.	MEST EN 1097-2:2011	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata - Dio 2: Metode određivanja otpornosti prema drobljenju
38.	MEST EN 1097-3:2009	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata - Dio 3: Određivanje nasipne gustine i šupljina
39.	MEST EN 1097-6:2015	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata - Dio 6: Određivanje zapreminske mase zrna i upijanja vode
40.	MEST EN 1097-8:2009	Ispitivanja mehaničkih i fizičkih svojstava agregata - Dio 8: Određivanje vrijednosti poliranja kamena
41.	MEST EN 1367-1:2012	Ispitivanja toplotnih i vremenskih uticaja na svojstva agregata - Dio 1: Određivanje otpornosti prema zamrzavanju i odmrzavanju
42.	MEST EN 1744-1:2014	Ispitivanja hemijskih svojstava agregata - Dio 1: Hemijska analiza

43.	MEST EN ISO 787-3:2017	Opšte metode za ispitivanje pigmentata i punilaca - Dio 3: Određivanje materija rastvorljivih u vodi - Metoda ekstrakcije na toplo
44.	MEST EN ISO 787-7:2017	Opšte metode za ispitivanje pigmentata i punilaca - Dio 7: Određivanje ostatka na situ - Metoda sa vodom - Ručni postupak
45.	MEST EN ISO 787-9:2017	Opšte metode za ispitivanje pigmentata i punilaca - Dio 9: Određivanje pH-vrijednosti vodene suspenzije
46.	MEST EN ISO 787-13:2017	Opšte metode za ispitivanje pigmentata i punilaca - Dio 13: Određivanje sulfata, hlorida i nitrata rastvorljivih u vodi
47.	MEST EN 445:2010	Injekcione smjese za prednapregnute kablove - Metode ispitivanja
48.	MEST EN 446:2010	Injekcione smjese za prednapregnute kablove - Postupci injektiranja
49.	MEST EN 447:2010	Injekcione smjese za prednapregnute kablove - Osnovni zahtjevi
50.	MEST EN 197-1:2012	Cement - Dio 1: Sastav, specifikacije i kriterijumi usaglašenosti za običan cement
51.	MEST EN 196-2:2015	Metoda ispitivanja cementa - Dio 2: Hemijska analiza cementa
52.	MEST EN 196-3:2018	Metode ispitivanja cementa - Dio 3: Određivanje vremena vezivanja i stalnosti zapremine
53.	MEST EN 196-6:2019	Metode ispitivanja cementa - Dio 6: Određivanje finoće mliva
54.	MEST ISO 758:2017	Hemijski proizvodi u tečnom stanju za industrijsku upotrebu - Određivanje gustine na 20 °C
55.	MEST ISO 4316:2017	Površinski aktivne materije - Određivanje pH-vrijednosti u vodenim rastvorima - Potenciometrijska metoda
56.	MEST EN ISO 1158:2017	Plastika - Homopolimeri i kopolimeri vinilhlorida - Određivanje sadržaja hlora
57.	ISO 10694:1995	Soil quality - Determination of organic and total carbon after dry combustion (elementary analysis)
58.	MEST EN ISO 11885: 2012	Kvalitet vode - Određivanje sadržaja odabranih elemenata optičkom emisionom spektrometrijom sa induktivno spregnutom plazmom (ICP - OES)

PRILOG F

VODA

F.1. Primjena

F.1.1. Svojstva i drugi zahtjevi, kao i ocjena i provjera postojanosti svojstava vode određuju se odnosno sprovode se prema standardu MEST EN 1008, standardima na koje taj standard upućuje i odredbama ovog priloga.

F.2. Specifikacija svojstava, ocjena i provjera postojanosti svojstava

F.2.1. Specifikacija svojstava

F.2.1.1. Svojstva vode za spravljanje betona moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za svojstva betona odnosno injekcione smjese za injektiranje predhodno napregnutih kablova i moraju se odrediti prema standardu MEST EN 1008, standardima na koje taj standard upućuje i odredbama ovog priloga.

F.2.1.2. Tehnička svojstva vode određuju se u glavnom projektu betonske konstrukcije.

F.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava

F.2.2.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava sprovodi se u skladu sa odredbama standarda MEST EN 1008 i odredbama ovog priloga.

F.2.2.2. Za pitku vodu iz vodovoda nije potrebno sprovoditi ocjenu i provjera postojanosti svojstava za pripremu betona i injekcione smjese za injektiranje predhodno napregnutih kablova.

F.2.2.3. Morska i manje slana voda nisu pogodne za spravljanje betona za armirane betonske konstrukcije, predhodno napregnute betonske konstrukcije i nearmirane betonske konstrukcije s ugrađenim metalnim dijelovima, niti za spravljanje injekcione smjese za injektiranje predhodno napregnutih kablova.

F.3. Ispitivanje

F.3.1. Ispitivanje sadržaja i granične količine štetnih supstanci u vodi i uticaja tih voda na svojstva svježeg i očvrstlog betona i injekcione smjese za injektiranje predhodno napregnutih kablova sprovodi se i određuje prema standardu MEST EN 1008 i standardima na koje taj standard upućuje, kao i odredbama ovog priloga.

F.3.2. Ispitivanje upotrebljivosti pogodne vode sprovodi se prije prve upotrebe, kao u slučaju kada je došlo do promjene u koncentraciji štetnih supstanci u vodi u slučaju kada postoji sumnja da je došlo do promjene u njenom sastavu.

F.4. Kontrola vode prije proizvodnje betona i izrade inekcione smješe za injektiranje kablova

F.4.1. Kontrola vode sprovodi se u centralnoj betonjerci (fabrici betona), u betonskom pogonu za prefabrikovane betonske elemente i na gradilišnoj fabrici betona prije prve upotrebe kao i u slučaju kada postoji sumnja da je došlo do promjene njenih svojstava.

F.4.2. Kontrola u slučaju kada postoji sumnja da je došlo do promjene svojstava vode sprovodi se odgovarajućom primjenom standarda MEST EN 1008 i standardima na koje taj standard upućuje.

F.5. Lista standarda

1.	MEST EN 1008: 2010	Voda za pripremu betona - Specifikacije za uzorkovanje, ispitivanje i ocjenu pogodnosti vode za pripremu betona, uključujući i vodu iz procesa u industriji betona
2.	MEST EN 196-1:2017	Metode ispitivanja cementa - Dio 1: Određivanje čvrstoće
3.	MEST EN 196-2:2015	Metoda ispitivanja cementa - Dio 2: Hemijska analiza cementa
4.	MEST EN 196-3:2018	Metode ispitivanja cementa - Dio 3: Određivanje vremena vezivanja i postojanosti zapremine
5.	MEST EN 206:2018	Beton - Specifikacije, performanse, proizvodnja i usaglašenost
6.	MEST EN 12390-2:2010	Ispitivanje očvrslog betona - Dio 2: Izrada i njega uzoraka za ispitivanja čvrstoće
7.	MEST EN 12390-3:2010 MEST EN 12390-3:2010/Cor.1:2012	Ispitivanje očvrslog betona - Dio 3: Pritisna čvrstoća ispitnih uzoraka
8.	MEST EN ISO 9963-2:2009	Kvalitet vode - Određivanje alkaliteta - Dio 2: Određivanje karbonatnog alkaliteta
9.	MEST EN 197-1:2012	Cement - Dio 1: Sastav, specifikacije i kriterijumi usaglašenosti za običan cement
10.	MEST EN 12350-1:2010	Ispitivanje svježeg betona - Dio 1: Uzorkovanje
11.	MEST ISO 9297: 2011	Kvalitet vode - Određivanje sadržaja hlorida - Titracija srebro-nitratom uz hromatni indikator (Metoda po Moru)

PRILOG G

PREFABRIKOVANI BETONSKI ELEMENTI

G.1. Primjena

G.1.1. Svojstva i drugi zahtjevi, kao i ocjena i provjera postojanosti svojstava prefabrikovanog betonskog elementa određuje se odnosno sprovodi prema tački G.1.1.1. odnosno tački G.1.1.2. ovog priloga, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa.

G.1.1.1. Svojstva i drugi zahtjevi kao i ocjena i provjera postojanosti svojstava prefabrikovanog betonskog elementa izrađenog prema glavnom projektu betonske konstrukcije određuje se odnosno sprovodi u skladu sa tim projektom.

G.1.1.2. Svojstva i drugi zahtjevi, kao i ocjena i provjera postojanosti svojstava prefabrikovanog betonskog elementa proizvedenog prema tehničkoj specifikaciji određuje se odnosno sprovodi prema toj specifikaciji.

G.1.2. Odredbe ovog priloga ne primjenjuju se na elemente izrađene od ćelijastog betona, lakog betona, teškoga betona i betona s vlaknima, kao i na prefabrikovane elemente od betona namijenjene za zidanje (betonski zidni elementi).

G.2. Specifikacija svojstava, ocjena i provjera postojanosti svojstava

G.2.1. Specifikacija svojstava

G.2.1.1. Svojstva prefabrikovanih betonskih elemenata moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu u objektu, i moraju biti specificirana prema odgovarajućoj tehničkoj specifikaciji odnosno prema standardu MEST EN 13369 i odredbama ovog priloga.

G.2.1.2. Svojstva betona i armature iz tačke G.1.1. ovog priloga od kojih se izrađuje odnosno proizvodi prefabrikovani betonski element moraju biti specificirana prema Prilou A ovog pravilnika, odnosno Prilogu B ovog pravilnika.

G.2.1.3. Prefabrikovani betonski element izrađuje se odnosno proizvodi za:

- a) izradu konstruktivnih elemenata objekta (element djelomično prefabrikovane betonske konstrukcije, element prefabrikovane betonske konstrukcije ili posebni objekat),
- b) izradu nekonstruktivnih elemenata objekta (npr. cijev za dovod i odvod tečnosti, kanal, poklopac, okno i slično).

G.2.1.4. Svojstva prefabrikovanog betonskog elementa, betona i armature specificiraju se u glavnom projektu betonske konstrukcije, a u slučaju prefabrikovanog betonskog proizvoda u tehničkoj specifikaciji za taj proizvod.

G.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava

G.2.2.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava prefabrikovanog betonskog elementa izrađenog prema projektu betonske konstrukcije sprovodi se prema tom projektu kao i odredbama ovog priloga, i uključuje zahtjeve za:

- a) kontrolom izrade i ispitivanja tipa prefabrikovanog betonskog elementa od strane izvođača radova, kao i
- b) nadzorom proizvodnog pogona i nadzorom kontrole izrade prefabrikovanog betonskog elementa od strane izvođača radova, na način primjeren postizanju tehničkih svojstava betonske konstrukcije u skladu sa ovim pravilnikom.

G.2.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava prefabrikovanog betonskog elementa proizvedenog prema tehničkoj specifikaciji sprovodi se prema odredbama te specifikacije, kao i odredbama ovog priloga i posebnog propisa.

G.2.2.3. Ocjena i provjera postojanosti svojstava prefabrikovanog betonskog elementa koji je izrađen od betona različitih svojstava ili od betona i drugih materijala odgovarajuće se primjenjuju odredbe tačke G.2.2.1. odnosno tačke G.2.2.2. ovog priloga.

G.2.2.4. Odredba tačke G.2.2.3. ovog priloga, primjenjuje se i na prefabrikovane betonske elemente od betona i armature odnosno od betona, armature i drugih materijala.

G.2.3. Označavanje

G.2.3.1. Prefabrikovani betonski element izrađen prema glavnom projektu betonske konstrukcije označava se na otpremnici i na samom elementu, u skladu sa propisom kojim se uređuje označavanje građevinskog proizvoda.

G.2.3.2. Prefabrikovani betonski proizvod proizveden prema tehničkoj specifikaciji označava se na otpremnici i na samom elementu, u skladu sa odredbama te specifikacije, odnosno posebnim propisom kojim se uređuje označavanje građevinskog proizvoda. Oznaka mora obavezno sadržavati upućivanje na tu specifikaciju.

G.3. Ispitivanje

G.3.1. Prefabrikovani betonski element izrađen prema glavnom projektu betonske konstrukcije ispituju se prema tom projektu.

G.3.2. Prefabrikovani betonski proizvod proizvedeni prema tehničkoj specifikaciji, ispituju se prema toj specifikaciji.

G.4. Projektovanje

G.4.1. Prefabrikovani betonski elementi projektuju se u skladu sa odredbama Priloga I ovog pravilnika, kao idrugim odredbama ovog pravilnika.

G.4.2. Projektom prefabrikovanih betonskih elemenata, uključujući i prefabrikovane betonske proizvode, moraju se dokazati tehnička svojstva i ponašanje za sve faze predviđenog vijeka upotrebe elementa, tj. za fazu izrade, dizanja iz kalupa, prenosa, odlaganja u skladištu, prevoza do gradilišta, ugradnju, upotrebu, održavanje i demontažu.

G.5. Građenje, izrada i proizvodnja prefabrikovanih betonskih elemenata

G.5.1. Pri izvođenju betonske konstrukcije sa prefabrikovanim betonskim elementima treba odgovarajuće primijeniti pravila određena Prilogom J ovog pravilnika, kao i pojedinosti koje se odnose na:

- sve faze predviđenog eksploatacionog vijeka elementa,
- sastavne građevinske proizvode spojeva kao i standarde u skladu sa kojima se vrši ocjena i provjera postojanosti svojstava tih proizvoda,
- upotrebu i održavanje,

definisane glavnim projektom betonske konstrukcije i/ili tehničkim uputstvom za ugradnju i upotrebu.

G.5.2. Pri izradi prefabrikovanog betonskog elementa na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Priloga J ovog pravilnika.

G.5.3. Pri proizvodnji prefabrikovanih betonskih proizvoda treba poštovati pravila određena odgovarajućom tehničkom specifikacijom za taj proizvod, odnosno glavnim projektom.

G.6. Kontrola prefabrikovanog betonskog elementa prije ugradnje

G.6.1. Prefabrikovani betonski element izrađen u skladu sa glavnim projektom betonske konstrukcije smije se ugraditi u betonsku konstrukciju ako je ocjena i provjera postojanosti svojstava betona, odnosno betona i armature potvrđena i upotrebljivost prefabrikovanog betonskog elementa dokazana na način određen ovim prilogom.

G.6.2. Prefabrikovani betonski proizvod proizveden prema tehničkoj specifikaciji čija je ocjena i provjera postojanosti svojstava potvrđena na način određen ovim prilogom i sačinjena izjava o svojstvima, smije se ugraditi u betonsku konstrukciju ako je u skladu sa zahtjevima glavnog projekta te betonske konstrukcije.

G.6.3. Prije ugradnje prefabrikovanog betonskog elementa sprovodi se odgovarajući nadzor određen standardom MEST EN 13670, i druge kontrolne radnje određene Prilogom J ovog pravilnika.

G.7.Lista standarda

1.	MEST EN 13369:2019	Opšta pravila za prefabrikovane betonske proizvode
2.	MEST EN 639:2012	Opšti zahtjevi za betonske cijevi pod pritiskom, uključujući spojeve i fittinge
3.	MEST EN 640:2012	Armirano-betonske cijevi pod pritiskom i cijevi pod pritiskom od betona sa ravnomjerno raspoređenom armaturom (tip bez cilindra), uključujući spojeve i fittinge
4.	MEST EN 641:2012	Armirano-betonske cijevi pod pritiskom, tip sa cilindrom, uključujući spojeve i fittinge
5.	MEST EN 642:2012	Cijevi pod pritiskom od prethodno napregnutog betona, sa cilindrom i bez cilindra, uključujući spojeve, fittinge i specifične zahtjeve za čelik za prethodno naprezanje cijevi
6.	MEST EN 1168:2012	Prefabrikovani betonski proizvodi - Šuplje ploče
7.	MEST EN 1338:2017	Betonski blokovi za popločavanje - Zahtjevi i metode ispitivanja
8.	MEST EN 1339:2009	Betonske ploče za popločavanje - Zahtjevi i metode ispitivanja
9.	MEST EN 1340:2017	Betonski ivičnjaci - Zahtjevi i metode ispitivanja
10.	MEST EN 1916:2015 MEST EN 1916:2015/AC:2015	Betonske cijevi i fazonski komadi, nearmirani, sa čeličnim vlaknima i armirani
11.	MEST EN 1917:2011 MEST EN 1917:2011/Cor.1:2011	Betonski revizionni silazi i kontrolne komore, nearmirani, sa čeličnim vlaknima i armirani
12.	MEST EN 12737:2010	Prefabrikovani betonski proizvodi - Podne gredice za stajanje
13.	MEST EN 12794:2010 MEST EN 12794:2010/Cor.1:2010	Prefabrikovani betonski proizvodi - Šipovi za temeljenje
14.	MEST EN 12839:2012	Prefabrikovani betonski proizvodi - Elementi za ograde
15.	MEST EN 12843:2009	Prefabrikovani betonski proizvodi - Stubovi i tornjevi
16.	MEST EN 13198:2011	Prefabrikovani betonski proizvodi - Ulična i baštenska oprema
17.	MEST EN 13224:2012	Prefabrikovani betonski proizvodi - Rebrasti međuspratni elementi
18.	MEST EN 13225:2014	Prefabrikovani betonski proizvodi - Linijski konstruktivni elementi
19.	MEST EN 13693:2009	Proizvodi od prefabrikovanog betona - Specijalni elementi za krovove
20.	MEST EN 13748-1:2010 MEST EN 13748-1:2010/A1:2010 MEST EN 13748-1:2010/Cor.1:2010	Teraco pločice - Dio 1: Teraco pločice za unutrašnju upotrebu
21.	MEST EN 13748-2:2009	Teraco pločice - Dio 2: Teraco pločice za spoljašnju upotrebu
22.	MEST EN 13747:2011	Prefabrikovani betonski proizvodi - Ploče za međuspratne konstrukcije
23.	MEST EN 13978-1:2009	Prefabrikovani betonski proizvodi - Prefabrikovane betonske garaže - Dio 1: Zahtjevi za armirane monolitne garaže ili sastavljene od pojedinačnih sekcija veličine jednog garažnog mjesta
24.	MEST EN 14843:2009	Montažni betonski proizvodi - Stepnice
25.	MEST EN 14844:2012	Prefabrikovani betonski proizvodi - Kutijasti propusti
26.	MEST EN 14991:2009	Montažni betonski proizvodi - Elementi za temelje
27.	MEST EN 14992:2013	Prefabrikovani betonski proizvodi - Elementi za zidove
28.	MEST EN 15037-1:2010	Prefabrikovani betonski proizvodi - Sistemi međuspratnih konstrukcija od greda sa ispunama - Dio 1: Grede
29.	MEST EN 15037-2:2012	Prefabrikovani betonski proizvodi - Sistemi međuspratnih konstrukcija od greda sa ispunama - Dio 2: Betonski blokovi
30.	MEST EN 15037-3:2012	Prefabrikovani betonski proizvodi - Sistemi međuspratnih konstrukcija od greda sa ispunama - Dio 3: Glineni blokovi
31.	MEST EN 15050:2013	Prefabrikovani betonski proizvodi - Elementi za mostove
32.	MEST EN 15258:2011	Prefabrikovani betonski proizvodi - Elementi za potporne zidove
33.	MEST EN 13670:2011	Izvođenje betonskih konstrukcija

PROJEKOVANJE BETONSKIH KONSTRUKCIJA U SKLADU SA PRIZNATIM PROPISIMA

H.1. Primjena

H.1.1. Odredbe ovog priloga odnose se na projektovanje betonskih konstrukcija uzimajući u obzir i osnove proračuna i djelovanja na konstrukcije, geotehničko projektovanje kao i projektovanje konstrukcija otpornih na zemljotres.

H.2. Projektovanje, proračun i građenje

H.2.1. Za projektovanje i proračun betonske konstrukcije primjenjuju se propisi i standardi iz tač. H.4. i H.5. ovog priloga. Pojam "objekat" i "građevinski objekat" koji se koristi u propisima iz tačke H.2.2 ovog priloga, odgovara pojmu "objekat" prema zakonu kojim se uređuje izgradnja objekata.

H.2.2. Za osnove proračuna i djelovanja na betonske konstrukcije primjenjuje se Pravilnik o tehničkim normativima za opterećenja nosećih građevinskih konstrukcija ("Službeni list SFRJ", broj 26/88) i važeća tehnička pravila koja su vezana za primjenu tog pravilnika.

H.2.3. Za projektovanje betonskih konstrukcija otpornih na dejstvo zemljotresa primjenjuju se odredbe Pravilnika o tehničkim normativima za izgradnju objekata visokogradnje u seizmičkim područjima ("Službeni list SFRJ", br. 31/81, 49/82, 29/83, 21/88 i 52/90) i tehnička pravila koja su vezana za primjenu tog pravilnika.

H.2.4. Za projektovanje betonskih konstrukcija primjenjuju se Pravilnik o tehničkim normativima za beton i armirani beton ("Službeni list SFRJ", broj 11/87), Pravilnik o tehničkim mjerama i uslovima za prednapergnuti beton ("Službeni list SFRJ", broj 51/71), Pravilnik o tehničkim normativima za beton i armirani beton u objektima izloženim agresivnom dejstvu sredine ("Službeni list SFRJ", broj 18/92) i tehnička pravila koja su vezana za primjenu navedenih pravilnika.

H.2.5. Za geotehničko projektovanje primjenjuje se Pravilnik o tehničkim normativima za temeljenje građevinskih objekata ("Službeni list SFRJ", broj 15/90).

H.2.6. Za otpornost na požar primjenjuju se dejstva određena u MEST EN 1991-1-2 Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-2: Opšta dejstva - Dejstva na konstrukcije izložene požaru.

H.2.7. Ako se u skladu sa članom 16 stav 2 ovog pravilnika ne sprovodi proračun otpornosti na požar, betonska konstrukcija objekta projektovana prema odredbama ovog priloga mora zadovoljiti važeće propise zaštite od požara.

H.3. Svojstva betona, armature i sastavnih materijala

H.3.1. Svojstva betona specificiraju se u glavnom projektu betonske konstrukcije prema odredbama iz Priloga A ovog pravilnika.

H.3.2. Svojstva čelika za armiranje i čelika za predhodno naprezanje specificiraju se u glavnom projektu betonske konstrukcije prema odredbama iz Priloga B ovog pravilnika.

H.3.3. Svojstva građevinskih proizvoda za primjenu u betonu (cement, agregat, dodatak betonu, dodatak smješi za injektiranje, voda) moraju biti specificirana prema odredbama iz Priloga C, D, E i F ovog pravilnika.

H.4. Lista propisa

H.4.1. Opšti

Pravilnik o tehničkim normativima za beton i armirani beton	"Službeni list SFRJ", broj: 11/87
Pravilnik o tehničkim mjerama i uslovima za prednapergnuti beton	"Službeni list SFRJ", broj: 51/71
Pravilnik o tehničkim normativima za beton i armirani beton u objektima izloženim agresivnom dejstvu sredine	"Službeni list SFRJ", broj: 18/92
Pravilnik o tehničkim normativima za temeljenje građevinskih objekata	"Službeni list SFRJ", broj: 15/90

H.4.2. Opterećenja

Privremeni tehnički propisi za opterećenje zgrada – samo tačka 213 Opterećenje snijegom i poglavlje 3. Dopunska opterećenja	"Službeni list SFRJ", broj: 61/48
Pravilnik o tehničkim normativima za opterećenje nosećih građevinskih konstrukcija	"Službeni list SFRJ", broj: 26/88
Pravilnik o tehničkim normativima za određivanje opterećenja mostova	"Službeni list SFRJ", broj: 1/91

Pravilnik o tehničkim normativima za određivanje veličine opterećenja i kategorizaciju željezničkih mostova, propusta i ostalih objekata na željezničkim prugama	"Službeni list SFRJ", broj: 23/92
Pravilnik o tehničkim normativima za skloništa	"Službeni list SFRJ", broj: 55/83

H.4.3. Seizmička dejstva

Pravilnik o privremenim tehničkim propisima za izgradnju u seizmičkim područjima (ne važi za objekte visokogradnje)	"Službeni list SFRJ", broj:39/64
Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju objekata visokogradnje u seizmičkim područjima	"Službeni list SFRJ", broj: 31/81, 49/82, 29/83, 21/88, 52/90
Pravilnik o tehničkim normativima za sanaciju, ojačanje i rekonstrukciju objekata visokogradnje oštećenih zemljotresom i za rekonstrukciju i revitalizaciju objekata visokogradnje	"Službeni list SFRJ", broj: 52/85
Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje i proračun inženjerskih objekata u seizmičkim područjima	nacrt - 1986.godine

H.5. Lista standarda

H.5.1. Opšti

1.	JUS U.C.001/1989.	Osnove projektovanja građevinskih konstrukcija. Pouzdanost. Termini i definicije.
2.	JUS U.C.7.005/1989.	Osnove projektovanja građevinskih konstrukcija. Označavanje. Opšti simboli.
3.	JUS A.A1,025/1980.	Veličine, jedinice i simboli. Veličine i jedinice mehanike.
4.	JUS U.C.7.010/1987.	Osnove projektovanja građevinskih konstrukcija. Osnovni principi za provjeru pouzdanosti konstrukcija.

H.5.2. Opterećenja

1.	JUS U.C.7.110/1991.	Osnove proračuna građevinskih konstrukcija. Opterećenje vjetrom. Osnovni principi i osrednjeni aerodinamički pritisak vjetra.
2.	JUS U.C.7.111/1991.	Osnove proračuna građevinskih konstrukcija. Opterećenje vjetrom. Dinamički koeficijent i aerodinamički pritisak vjetra.
3.	JUS U.C.7.112/1991.	Osnove proračuna građevinskih konstrukcija. Opterećenje vjetrom. Opterećenje vjetrom ostalih građevinskih konstrukcija, osim zgrada.
4.	JUS U.C.7.121/1988.	Osnove projektovanja građevinskih konstrukcija. Određivanje korisnog opterećenja tavanica u proizvodnim pogonima i skladištima.
5.	JUS U.C.7.123/1988.	Osnove projektovanja građevinskih konstrukcija. Sopstvena težina konstrukcije, nekonstrukcionih elemenata i uskladištenog materijala koji se uzima u obzir pri dimenzionisanju. Zapreminska masa.

PRILOG I

PROJEKTOVANJE BETONSKIH KONSTRUKCIJA

I.1. Primjena

I.1.1. Odredbe ovog priloga odnose se na projektovanje betonskih konstrukcija uzimajući u obzir i odgovarajuća pravila za djelovanja nosivih betonskih konstrukcija, pravila za gradnju u seizmičkim područjima i pravila za temeljenje.

I.2. Projektovanje, proračun i gradnje

I.2.1. Pravila za projektovanje betonskih konstrukcija, određena su grupom standarda MEST EN 1990, MEST EN 1991, MEST EN 1992, MEST EN 1997 i MEST EN 1998 sa nacionalnim specifičnostima datim nacionalno određenim parametrima u okviru pojedinog standarda, kao i crnogorskim standardima na koje ovi standardi upućuju.

I.2.2. Za osnove proračuna i dejstava na betonske konstrukcije, primjenjuje se grupa standarda MEST EN 1990, MEST EN 1991 i MEST EN 1992 sa nacionalnim specifičnostima datim nacionalno određenim parametrima u okviru pojedinog standarda, kao i crnogorskim standardima na koje ovi standardi upućuju.

I.2.3. Za projektovanje betonskih konstrukcija u pogledu otpornosti na zemljotres primjenjuje se grupa standarda MEST EN 1998 uključujući i pripadajuće nacionalno određene parametre, kao i standarde na koje ovi standardi upućuju.

I.2.4. Za projektovanje betonskih konstrukcija primjenjuje se grupa standarda MEST EN 1992 uključujući i pripadajuće nacionalno određene parametre, kao i standarde na koje ovi standardi upućuju.

I.2.5. Za geotehničko projektovanje primjenjuje se grupa standarda MEST EN 1997 uključujući i pripadajuće nacionalno određene parametre, kao i standarde na koje ovi standardi upućuju.

I.2.6. Ako se u skladu sa članom 16 stav 2 ovog pravilnika, ne sprovodi proračun otpornosti na dejstvo požara u skladu sa MEST EN 1992-1-2, betonska konstrukcija projektovana prema odredbama ovog priloga, mora zadovoljavati opšta načela zaštite od požarnog dejstva.

I.3. Svojstva betona, armature i sastavnih materijala

I.3.1. Svojstva betona specificiraju se u glavnom projektu betonske konstrukcije prema odredbama iz Priloga A ovog pravilnika.

I.3.2. Svojstva armature, čelika za armiranje i čelika za predhodno naprezanje specificiraju se u glavnom projektu betonske konstrukcije prema odredbama iz Priloga B ovog pravilnika.

I.3.3. Svojstva građevnih proizvoda za spravljanje betona (cement, agregat, dodatak betonu i dodatak malteru za injektiranje prethodno napregnutih kablova, voda) specificiraju se u glavnom projektu betonske konstrukcije prema odredbama iz Priloga C, Priloga D, Priloga E i Priloga F ovog pravilnika.

I.4. Lista standarda

I.4.1. Standardi za projektovanje i proračun

1.	MEST EN 1990:2013 MEST EN 1990:2013/NA:2013	Eurokod 0: Osnove projektovanja konstrukcija Eurokod 0: Osnove projektovanja konstrukcija - Nacionalni aneks
2.	MEST EN 1991-1-1:2017 MEST EN 1991-1-1:2017/NA:2017	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-1: Opšta dejstva - Zapreminske težine, sopstvena težina, korisna opterećenja za zgrade Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-1: Opšta dejstva - Zapreminske težine, sopstvena težina, korisna opterećenja za zgrade - Nacionalni aneks
3.	MEST EN 1991-1-2:2018 MEST EN 1991-1-2:2018/NA:2018	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-2: Opšta dejstva - Dejstva na konstrukcije izložene požaru Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-2: Opšta dejstva - Dejstva na konstrukcije izložene požaru - Nacionalni aneks
4.	MEST EN 1991-1-3:2017 MEST EN 1991-1-3:2017/NA:2017	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-3: Opšta dejstva - Opterećenja snijegom Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-3: Opšta dejstva - Opterećenja snijegom - Nacionalni aneks
5.	MEST EN 1991-1-4:2016 MEST EN 1991-1-4:2016/NA:2016	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-4: Opšti uticaji - Dejstva vjetra Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-4: Opšti uticaji - Dejstva vjetra - Nacionalni aneks
6.	MEST EN 1991-1-5:2017 MEST EN 1991-1-5:2017/NA:2017	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-5: Opšta dejstva - Toplotna dejstva Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-5: Opšta dejstva - Toplotna dejstva - Nacionalni aneks
7.	MEST EN 1991-1-6:2018 MEST EN 1991-1-6:2018/NA:2018	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-6: Opšta dejstva - Dejstva tokom izvođenja Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-6: Opšta dejstva - Dejstva tokom izvođenja - Nacionalni aneks
8.	MEST EN 1991-1-7:2018 MEST EN 1991-1-7:2018/NA:2018	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-7: Opšta dejstva - Incidentna dejstva Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-7: Opšta dejstva - Incidentna dejstva - Nacionalni aneks
9.	MEST EN 1991-2:2018 MEST EN 1991-2:2018/NA:2018	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 2: Saobraćajno opterećenje na mostovima Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 2: Saobraćajno opterećenje na mostovima - Nacionalni aneks
10.	MEST EN 1991-3:2019 MEST EN 1991-3:2019/NA:2019	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 3: Dejstva usljed kranova i mašina Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 3: Dejstva usljed kranova i mašina - Nacionalni aneks
11.	MEST EN 1991-4:2019 MEST EN 1991-4:2019/NA:2019	Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 4: Silosi i rezervoari Eurokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 4: Silosi i rezervoari - Nacionalni aneks
12.	MEST EN 1992-1-1:2017 MEST EN 1992-1-1:2017/NA:2017	Eurokod 2: Projektovanje betonskih konstrukcija – Dio 1-1: Opšta pravila i pravila za zgrade Eurokod 2: Projektovanje betonskih konstrukcija – Dio 1-1: Opšta pravila i pravila za zgrade - Nacionalni aneks
13.	MEST EN 1992-1-2:2018	Eurokod 2: Projektovanje betonskih konstrukcija - Dio 1-2: Opšta pravila -

	MEST EN 1992-1-2:2018/NA:2018	Projektovanje konstrukcija na dejstvo požara Eurokod 2: Projektovanje betonskih konstrukcija - Dio 1-2: Opšta pravila - Projektovanje konstrukcija na dejstvo požara - Nacionalni aneks
14.	MEST EN 1992-2:2018 MEST EN 1992-2:2018/NA:2018	Eurokod 2: Projektovanje betonskih konstrukcija - Betonski mostovi - Pravila projektovanja i izrada detalja Eurokod 2: Projektovanje betonskih konstrukcija - Betonski mostovi - Pravila projektovanja i izrada detalja - Nacionalni aneks
15.	MEST EN 1992-3:2019 MEST EN 1992-3:2019/NA:2019	Eurokod 2: Projektovanje betonskih konstrukcija - Dio 3: Konstrukcije za skladištenje tečnosti i rastresitih materijala Eurokod 2: Projektovanje betonskih konstrukcija - Dio 3: Konstrukcije za skladištenje tečnosti i rastresitih materijala - Nacionalni aneks
16.	MEST EN 1997-1:2017 MEST EN 1997-1:2017/NA:2017	Eurokod 7: Geotehničko projektovanje - Dio 1: Opšta pravila Eurokod 7: Geotehničko projektovanje - Dio 1: Opšta pravila - Nacionalni aneks
17.	MEST EN 1997-2:2018 MEST EN 1997-2:2018/NA:2018	Eurokod 7: Geotehničko projektovanje - Dio 2: Istraživanje i ispitivanje građevinskog tla Eurokod 7: Geotehničko projektovanje - Dio 2: Istraživanje i ispitivanje građevinskog tla - Nacionalni aneks
18.	MEST EN 1998-1:2015 MEST EN 1998-1:2015/NA:2015	Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 1: Opšta pravila, seizmička dejstva i pravila za zgrade Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 1: Opšta pravila, seizmička dejstva i pravila za zgrade - Nacionalni aneks
19.	MEST EN 1998-2:2018 MEST EN 1998-2:2018/NA:2018	Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 2: Mostovi Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 2: Mostovi - Nacionalni aneks
20.	MEST EN 1998-3:2017 MEST EN 1998-3:/NA:2017	Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 3: Procjena stanja i ojačanje zgrada Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 3: Procjena stanja i ojačanje zgrada - Nacionalni aneks
21.	MEST EN 1998-4:2019 MEST EN 1998-4:2019/NA:2019	Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 4: Silosi, rezervoari i cjevovodi Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 4: Silosi, rezervoari i cjevovodi - Nacionalni aneks
22.	MEST EN 1998-5:2019 MEST EN 1998-5:2019/NA:2019	Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 5: Temelji, potporne konstrukcije i geotehnički aspekti Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 5: Temelji, potporne konstrukcije i geotehnički aspekti - Nacionalni aneks
23.	MEST EN 1998-6:2019 MEST EN 1998-6:2019/NA:2019	Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 6: Tornjevi, jarboli i dimnjaci Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 6: Tornjevi, jarboli i dimnjaci - Nacionalni aneks

PRILOG K

PROIZVODI I SISTEMI ZA ZAŠTITU I POPRAK BETONSKIH KONSTRUKCIJA

K.1. Područje primjene

K.1.1. Tehnička svojstva i drugi zahtjevi, kao i ocjenjivanje usklađenosti proizvoda i sistema, u zavisnosti od vrste proizvoda i sistema, određuje se odnosno sprovodi prema standardima iz tačke K.8. ovog priloga, standardima na koje ti standardi upućuju, drugim odredbama ovog priloga, kao i u skladu sa odredbama posebnog propisa kojim se uređuju osnovni zahtjevi za objekat.

K.1.2. Proizvodi i sistemi su fabrički proizvedeni proizvodi i sistemi kojima se betonske konstrukcije zaštićuju, izvode i/ili popravljaju radi očuvanja odnosno uspostavljanja tehničkih svojstava betonske konstrukcije propisanih ovim pravilnikom.

K.1.3. Odredbe ovog priloga ne odnose se na proizvode i sisteme namijenjene betonskim konstrukcijama koje nijesu obuhvaćene ovim pravilnikom.

K.2. Specifikacija svojstva i ocjena i provjera postojanosti svojstava

K.2.1. Specifikacija svojstava

K.2.1.1. Svojstva proizvoda i sistema moraju ispunjavati opšte i posebne zahtjeve bitne za zaštitu, izvođenje i/ili popravak betonske konstrukcije i moraju biti specificirane prema standardima iz grupe MEST EN 1504, standardima na koje ti standardi upućuju i odredbama ovog priloga, u zavisnosti od vrste proizvoda i sistema navedenih u tački K.2.1.2. ovog priloga.

K.2.1.2. Vrste proizvoda i sisitemi su:

- a) sistemi površinske zaštite,
- b) proizvodi i sistemi za konstrukcijski i nekonstrukcijski popravak,
- c) konstrukcijska ljepila,
- d) proizvodi za injektiranje betona,
- e) proizvodi za sidrenje armature,
- f) proizvodi za zaštitu armature od korozije.

K.2.1.3. Tehnička svojstva proizvoda ili sistema određuju se u glavnom projektu betonske konstrukcije.

K.2.2. Ocjena i provjera postojanosti svojstava

K.2.2.1. Ocjena i provjera postojanosti svojstava proizvoda i sistema sprovodi se, u zavisnosti od vrste proizvoda, prema odredbama Dodataka ZA grupe standarda MEST EN 1504-2 do MEST EN 1504-8 i odredbama propisa kojim se uređuje ocjena i provjera postojanosti svojstava građevinskog proizvoda.

K.2.3. Označavanje

K.2.3.1. Proizvodi i sistemi označavaju se, na otpremnici i na pakovanju prema standardima MEST EN 1504-2 do MEST EN 1504-8. Oznaka mora obavezno sadržati upućivanje na odgovarajući standard, a u skladu sa odredbama propisa kojim se uređuje ocjena i provjera postojanosti svojstava građevinskog proizvoda.

K.3. Ispitivanje

K.3.1. Ispitivanje svojstava proizvoda i sistema, zavisno od vrste proizvoda ili sistema, sprovodi se prema odgovarajućoj grupi standarda MEST EN 1504 i standardima na koje ti standardi upućuju.

K.3.2. Uzimanje i priprema uzoraka za ispitivanje sprovodi se prema grupi standarda MEST EN 1504 i standardima na koje ti standardi upućuju.

K.4. Projektovanje

K.4.1. Ako se glavnim projektom predviđa zaštita betonske konstrukcije ili njenih dijelova proizvodima i sistemima (npr. sistemi površinske zaštite, proizvodi za zaštitu armature od korozije), radi ispunjavanja zahtjeva ovog pravilnika, tehničko rješenje zaštite betonske konstrukcije mora uključiti svojstva proizvoda i sistema kao i uslove njihove ugradnje i zahtjeve za održavanje i/ili obnovu tokom eksploatacionog vijeka objekta.

K.4.2. Ako se glavnim projektom predviđa izvođenje betonske konstrukcije primjenom proizvoda i sistema (npr. konstrukcijska ljepila, proizvodi za sidrenje armature), tehničko rješenje sadrži potrebne proračune i razradu takvog načina građenja uključujući svojstva proizvoda i sistema kao i uslova njihove primjene.

K.4.3. Ako se betonska konstrukcija popravljja proizvodima i sistemima (npr. proizvodi i sistemi za konstrukcijsku i nekonstrukcijsku popravku, proizvodi za injektiranje betona), tehničko rješenje sanacije betonske konstrukcije mora obuhvatiti provjeru pogodnosti primjene pojedinog proizvoda ili sisitema za tu betonsku konstrukciju, način izvođenja uključujući svojstva proizvoda i sistema kao i uslove njihove primjene, i potrebne proračune i/ili druge odgovarajuće dokaze o ispunjavanju zahtjeva ovog pravilnika nakon popravke.

K.5. Građenje

K.5.1. Pri građenju betonske konstrukcije primjenom proizvoda i sistema treba odgovarajuće primijeniti pravila određena Prilogom J ovog pravilnika, kao i pojedinosti date glavnim projektom betonske konstrukcije, tehničkim upustvom za ugradnju i upotrebu proizvoda i sistema, standardom MEST EN 1504-10 i standardima na koje taj standard upućuje, a koje se odnose na:

- sve faze predviđenog vijeka upotrebe proizvoda ili sistema,
- uslove kojima mora udovoljavati podloga,
- proizvode i sisteme kao i standarde na osnovu kojih se vrši ocjena i provjera postojanosti svojstava tih proizvoda i sistema,
- ispitivanja svojstava proizvoda u toku i nakon primjene (u očvrslom stanju),
- upotrebu i održavanje.

K.6. Kontrola prije ugradnje

K.5.1. Kontrola proizvoda i sistema sprovodi se u slučaju kada postoji sumnja da je došlo do promjene pojedinog svojstva proizvoda ili proizvoda iz sistema.

K.5.2. Kontrola u slučaju kada postoji sumnja da je došlo do promjene pojedinog svojstva proizvoda ili proizvoda iz sistema sprovodi se odgovarajućom primjenom standarda iz grupe standarda MEST EN 1504 i standardima na koje ti standardi upućuju.

K.7. Održavanje svojstava

K.7.1 Proizvođač i distributer proizvoda i sistema, kao i izvođač radova, dužni su preduzeti odgovarajuće mjere u cilju održavanja svojstava proizvoda u toku rukovanja, transporta, pretovara, skladištenja i ugradnje prema tehničkim uslovima proizvođača i prema standardu MEST EN 1504-10.

K.8. Lista standarda

K.8.1 Standardi za proizvode i sisteme za zaštitu i popravak betonskih konstrukcija

1.	MEST EN 1504-1:2009	Proizvodi i sistemi za zaštitu i popravku betonskih konstrukcija - Definicije, zahtjevi, kontrola kvaliteta i vrednovanje usaglašenosti - Dio 1: Definicije
2.	MEST EN 1504-2:2009	Proizvodi i sistemi za zaštitu i popravku betonskih konstrukcija - Definicije, zahtjevi, kontrola kvaliteta i vrednovanje usaglašenosti - Dio 2: Sistemi za zaštitu površine betona
3.	MEST EN 1504-3:2009	Proizvodi i sistemi za zaštitu i popravku betonskih konstrukcija - Definicije, zahtjevi, kontrola kvaliteta i vrednovanje usaglašenosti - Dio 3: Konstrukciona i nekonstrukciona popravka
4.	MEST EN 1504-4:2009	Proizvodi i sistemi za zaštitu i popravku betonskih konstrukcija - Definicije, zahtjevi, kontrola kvaliteta i vrednovanje usaglašenosti - Dio 4: Konstrukciono povezivanje
5.	MEST EN 1504-5:2009	Proizvodi i sistemi za zaštitu i popravku betonskih konstrukcija - Definicije, zahtjevi, kontrola kvaliteta i ocjena usaglašenosti - Dio 5: Injektiranje betona
6.	MEST EN 1504-6:2009	Proizvodi i sistemi za zaštitu i popravku betonskih konstrukcija - Definicije, zahtjevi, kontrola kvaliteta i vrednovanje usaglašenosti - Dio 6: Učvršćivanje armaturne čelične šipke
7.	MEST EN 1504-7:2009	Proizvodi i sistemi za zaštitu i popravku betonskih konstrukcija - Definicije, zahtjevi, kontrola kvaliteta i vrednovanje usaglašenosti - Dio 7: Zaštita armature od korozije
8.	MEST EN 1504-8:2017	Proizvodi i sistemi za zaštitu i sanaciju betonskih konstrukcija - Definicije, zahtjevi, kontrola kvaliteta i ocjena i verifikacija stalnosti performansi - Dio 8: Kontrola kvaliteta i ocjena i verifikacija stalnosti performansi (AVCP)
9.	MEST EN 1504-9: 2009	Proizvodi i sistemi za zaštitu i popravku betonskih konstrukcija - Definicije, zahtjevi, kontrola kvaliteta i vrednovanje usaglašenosti - Dio 9: Opšti principi za upotrebu proizvoda i sistema
10.	MEST EN 1504-10:2018	Proizvodi i sistemi za zaštitu i popravku betonskih konstrukcija - Definicije, zahtjevi, kontrola kvaliteta i vrednovanje usaglašenosti - Dio 10: Primjena proizvoda i sistema na terenu i kontrola kvaliteta radova

- Osim navedenih standarda primjenjuju se i grupe standarda MEST EN 12350 i MEST EN 12390 za ispitivanje svježeg i očvrsllog betona navedene u Prilogu A ovog pravilnika."

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-1029/5
Podgorica, 10. juna 2020. godine

Rukovodilac radom Ministarstva,
Duško Marković, predsjednik Vlade Crne Gore, s.r.

724.

Na osnovu člana 55 stav 1 tač. 1, 2, 6 i 9 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni list CG", broj 12/18), na predlog Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Ministarstvo zdravlja donijelo je

**NAREDBU
O DOPUNAMA NAREDBE ZA PREDUZIMANJE
PRIVREMENIH MJERA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA U ZEMLJU,
SUZBIJANJE I SPRJEČAVANJE PRENOŠENJA NOVOG KORONAVIRUSA**

Član 1

U Naredbi za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa ("Službeni list CG", br. 50/20 i 53/20), u članu 1 stav 1 poslije tačke 2a dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„2b) PCR test na SARS-CoV-2 ne stariji od 48 časova, izdat od akreditovane laboratorije sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, prilikom ulaska u Crnu Goru iz Bosne i Hercegovine, moraju da posjeduju:

- crnogorski državljani, kao i stranci sa stalnim ili privremenim boravkom u Crnoj Gori, i
- građani Bosne i Hercegovine;

2c) zabranjuje se ulazak u Crnu Goru preko graničnog prelaza Metaljka - Metaljka, na putnom pravcu Pljevlja – Čajniče i Šćepan polje - Hum, na putnom pravcu Plužine - Foča;“.

Član 2

Poslije člana 2 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 2a

Licima iz člana 1 tačka 2b alineja 1 ove naredbe, koji su se zatekli u Bosni i Hercegovini, a uđu u Crnu Goru 18. juna 2020. godine do 24 časa, određuje se mjera samoizolacije, do sprovođenja testiranja i dobijanja rezultata testa na novi koronavirus.“

Član 3

Ova naredba stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 8-501/20-129/985

Podgorica, 18. juna 2020. godine

Ministar,
dr **Kenan Hrapović**, s.r.

725.

Na osnovu člana 55 stav 1 tačke 9 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni list CG", broj 12/18), na predlog Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Ministarstvo zdravlja donijelo je

**NAREDBU
ZA PREDUZIMANJE PRIVREMENIH MJERA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA U
ZEMLJU, SUZBIJANJE I SPRJEČAVANJE PRENOŠENJA NOVOG
KORONAVIRUSA**

Član 1

Radi sprječavanja unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanja i sprječavanja prenošenja u druge zemlje, kao i zaštitu stanovništva od novog koronavirusa, korišćenje zaštitnih maski obavezno je za:

- 1) zaposlene i pacijente u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama;
- 2) zaposlene u javnim i privatnim ustanovama socijalne i dječje zaštite za smještaj djece, odraslih i starih lica;
- 3) zaposlene u državnim organima, organima državne uprave, organima uprave, organima lokalne samouprave, javnim ustanovama i drugim subjektima koji vrše javna ovlašćenja u kojima se neposredno pružaju usluge građanima;
- 4) zaposlene i korisnike usluga u ustanovama kulture (biblioteke, arhivi, muzeji i galerije);
- 5) lica u vjerskom objektu, osim vjerskih službenika koji učestuju u vršenju vjerskih obreda;
- 6) zaposlene i korisnike usluga u šalter salama državnih organa, organa državne uprave i organa lokalne uprave, banaka, pošti i drugih pravnih lica u kojima se obavlja rad sa građanima;
- 7) zaposlene i putnike u vozilima javnog prevoza (avion, voz, autobus, kombi, auto-taksi) i tokom boravka u zgradi aerodroma, autobuskih i željezničkih stanica, kao i tokom prevoza zaposlenih vozilima za sopstvene potrebe;
- 8) vozače i putnike u putničkom motornom vozilu (osim za članove zajedničkog porodičnog domaćinstva);
- 9) zaposlene u ugostiteljskim objektima (restorani, kafane, kafeterije, hotelski restorani i slični ugostiteljski objekti), uključujući i zaposlene koji pružaju ugostiteljske usluge na kupalištima i plažama;
- 10) zaposlene i potrošače/posjetioce u objektima u kojima se obavlja trgovina (marketi, supermarketi, hipermarketi, tržni centri i sl.), uključujući i prodavce i potrošače na zelenim pijacama i štandovima/tezgama u zatvorenom prostoru;
- 11) zaposlene koji obavljaju građevinske radove, tokom njihovog organizovanog prevoza od i do gradilišta, kao i tokom boravka i rada na gradilištu (osim tokom konzumiranja hrane, u vrijeme određeno za obrok);
- 12) glavnog, odgovornog i druge inženjere tokom izvođenja građevinskih radova u zatvorenom prostoru;
- 13) zaposlene i korisnike usluga u objektima u kojima se pružaju zanatske usluge, servisiranje i održavanje opreme, alata, uređaja, motornih vozila, građevinskih i poljoprivrednih mašina i tehnički pregled vozila;
- 14) zaposlene i korisnike usluga u objektima u kojima se pružaju frizerske i kozmetičke usluge. U slučaju da se korisniku pruža usluga brijanja ili kozmetičkog tretmana na licu, kada korisnik ne nosi masku, zaposleni je dužan da osim zaštitne maske nosi i vizir ili naočare, u skladu sa uputstvom Instituta za javno zdravlje Crne Gore;
- 15) zaposlene i igrače u objektima u kojima se priređuju igre na sreću (kazina, kladionice i kockarnice);

16) zaposlene i korisnike usluga u objektima u kojima se vrši iznajmljivanje vozila (rent-a-car);

17) zaposlene i korisnike usluga u prostorijama za teorijsku nastavu i polaganje teorijskog dijela vozačkog ispita (auto škole).

Poslodavaci su obavezni da za zaposlene, tokom rada u objektima, prostorijama i vozilima iz stava 1 ovog člana, obezbijede zaštitne maske.

Član 2

Nepostupanje po mjerama iz člana 1 ove naredbe podliježe krivičnoj odgovornosti, u skladu sa čl. 287 i 302 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Član 3

Danom stupanja na snagu ove naredbe prestaje da važi Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa ("Službeni list CG", broj 53/20).

Član 4

Ova naredba stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore.

Broj: 8-501/20-129/984

Podgorica, 18. juna 2020. godine

Ministar,
dr Kenan Hrapović, s.r.

726.

Na osnovu člana 77 stav 2 Zakona o javnim nabavkama ("Službeni list CG", broj 74/19), uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstvo finansija donijelo je

**PRAVILNIK
O SPISKU RADOVA I POSLOVA KOJI MOGU BITI PREDMET JAVNE NABAVKE**

Član 1

Spisak radova i poslova koji mogu biti predmet javne nabavke dat je u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 2

Ovaj pravilnik objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“, a stupa na snagu 7. jula 2020. godine.

Broj: 15-2215
Podgorica, 11. juna 2020. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

PRILOG 1

SPISAK RADOVA I POSLOVA KOJI MOGU BITI PREDMET JAVNE NABAVKE				
NAZIV RADOVA	ODJELJAK UKLJUČUJE	RAZRED OBUHVATA	RAZRED NE UKLJUČUJE:	CPV
GRAĐENJE	Građenje novih zgrada i pogona, obnovu i uobičajene popravke			• 45000000
Priprema gradilišta				• 45100000
Rušenje i razbijanje zgrada; zemljani radovi		Rušenje zgrada i drugih konstrukcija, čišćenje gradilišta, zemljani radovi: iskopi, odlaganje, poravnavanje i izravnavanje gradilišta, kopanje jarka, uklanjanje stijena, miniranje itd. priprema terena za kopanje rude: uklanjanje viška materijala i ostalo uređenje i priprema zemljišta i terena bogatih mineralima. drenažu gradilišta. drenažu poljoprivrednog ili šumskog zemljišta.		• 45110000
Testno bušenje i sondiranje		Testno bušenje, sondiranje i uzimanje uzorka izvađenog geološkim bušenjem za građevinske, geofizičke, geološke ili slične svrhe.	Bušenje proizvodnih bušotina nafte ili gasa, bušenje izvora vode, građenje okana, istraživanje naftnih i gasnih polja, geofizička, geološka i seizmička mjerenja	• 45120000

Građenje kompletnih građevinskih objekata ili njihovih dijelova; niskogradnja				<ul style="list-style-type: none"> • 45200000
Opšta visokogradnja i niskogradnja		Građenje svih vrsta objekata niskogradnje, mostove, uključujući i one za autoputeve na stubovima, vijadukata, tunela i podzemnih željeznica, cjevovode na velike udaljenosti komunikacione i energetske vodove, gradske cjevovode, gradske komunikacione i energetske vodove prateću urbanu infrastrukturu, sklapanje i postavljanje montažnih konstrukcija na licu mjesta.	Uslužne aktivnosti povezane sa ekstrakcijom nafte i gasa, postavljanje gotovih montažnih konstrukcije iz nebetonskih dijelova koje je napravio izvođač, građevinske radove na, osim na izgradnji zgrada, stadionima, bazenima, sportskim dvoranama, teniskim igralištima, igralištima za golf i drugim sportskim objektima, instalaterske radove na objektima, završne građevinske radove, djelatnosti arhitekture i inženjeringa, upravljanje građevinskim projektima	<ul style="list-style-type: none"> • 45210000 • 45213316 • 45220000 • 45231000 • 45232000
Krovovezački i krovopokrivački radovi		Krovovezačke radove, krovopokrivačke radove, hidroizolaciju.		<ul style="list-style-type: none"> • 45261000
Građenje autoputeva, puteva, uzletišta i sportskih objekata		Građenje autoputeva, ulica, puteva, ostalih puteva za vozila i pješake, (CPV45230000) građenje pruga, građenje uzletno-sletnih staza, građevinske radove na, osim na izgradnji zgrada, stadionima, bazenima, sportskim dvoranama, teniskim igralištima, igralištima za golf i drugim sportskim objektima, farbanje oznaka na putnim površinama i parkinzima	Pripremne zemljane radove	<ul style="list-style-type: none"> • 45212212 • 45230000 • 45231000 • 45232000 • 45234115
Građenje hidrograđevinskih objekata		Građenje: vodenih puteva, pristaništa i riječnih građevina, turističkih pristaništa (marina), prevodnica itd. brana i nasipa, jaružanje, podvodne radove		<ul style="list-style-type: none"> • 45240000
Ostali građevinski radovi koji obuhvataju posebne zanate		Građevinske djelatnosti specijalizovane za jedan aspekt zajednički za različite vrste konstrukcija koje zahtijevaju specijalizovane vještine ili opremu, građenje temelja, uključujući šipovanje, bušenje i izgradnju izvora vode, kopanje okana, postavljanje čeličnih elemenata koje ne izrađuje sam izvođač, savijanje čelika zidanje ciglom i kamenom, podizanje i rastavljanje skela i radnih platformi, uključujući najam skela i radnih platformi, građenje dimnjaka i industrijskih peći.	Najam skela bez postavljanja i rastavljanja,	<ul style="list-style-type: none"> • 45250000 • 45262000
Građevinske instalacije				<ul style="list-style-type: none"> • 45300000
Elektroinstalacije i elektromontažni radovi ugradnju u zgrade i druge projekte izgradnje:		Elektroinstalacija i elektromontažne radove, Sistema telekomunikacija, sistema električnoga grijanja, radijskih i televizijskih kućnih antena, požarnih alarma, protivprovalnih alarmnih sistema, liftova i pokretnih stepenica, gromobrana itd		<ul style="list-style-type: none"> • 45213316 • 45310000 • 45316000

Izolacioni radovi		Ugradnju u zgrade i druge projekte izgradnje toplotne izolacije, zvučne izolacije i izolacije protiv vibracija	Hidroizolaciju	• 45320000
Vodoinstalaterski radovi		Ugradnju u zgrade i druge projekte izgradnje: vodoinstalacije i sanitarne opreme, opreme za gas, opreme i vodova za grijanje, ventilaciju, hlađenje ili klimatizaciju sistema raspršivača	Ugradnju sistema električnog grijanja,	• 45330000
Ostale građevinske instalacije		Ugradnju rasvjetnih i signalizacionih sistema za puteve, pruge, uzletišta i luke, ugradnju uređaja i opreme koja nije drugdje opisana u zgrade ili druge projekte izgradnje		• 45234115 • 453160000 • 45340000
Završni građevinski radovi				• 45400000
Malterisanje		Nanošenje u zgradama ili drugim projektima izgradnje unutrašnjeg i spoljnog maltera ili zidarskog gipsa, uključujući srodne podloge za malter		• 45410000
Ugradnja stolarije		Ugradnju vrata, prozora, okvira za vrata i prozore, ugradnih kuhinja, stepeništa, opreme za radnje i slično, koje nije izradio sam izvođač, od drveta ili drugih materijala, unutrašnje završne radove kao što su plafoni, drvene zidne obloge, pokretne pregrade itd.	Postavljanje parketa i drugih drvenih podnih obloga,	• 45420000
Oblaganje podova i zidova		Polaganje, postavljanje, kačenje ili ugradnju u zgrade ili druge projekte izgradnje: zidnih ili podnih pločica od keramike, betona ili rezanog kamena, parketa i drugih podnih obloga, tepiha i linoleuma, uključujući gumene ili plastične, podne ili zidne teraco, mermerne, granitne obloge ili obloge od škrljevca, zidnih tapeta		• 45430000
Farbanje i zastakljivanje		Spoljno i unutrašnje farbanje zgrada, farbanje objekata niskogradnje, ugradnju stakla, ogledala itd.	Ugradnju prozora	• 45440000
Ostali završni građevinski radovi		Postavljanje privatnih bazena, čišćenje parom, pjeskarenje i slične djelatnosti na spoljnim dijelovima zgrada, ostale završne građevinske radove koji nisu drugdje opisani	Čišćenje unutrašnjeg dijela zgrade i drugih konstrukcija	• 45212212 • 45450000
Iznajmljivanje građevinske opreme ili opreme za rušenje rukovaocem				• 45500000
Iznajmljivanje građevinske opreme ili opreme za rušenje s rukovocem		Iznajmljivanje građevinskih mašina i opreme, te mašina i opreme za rušenje bez rukovaoca		• 45500000

727.

Na osnovu člana 82 stav 4 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG“, broj 74/19), Ministarstvo finansija donijelo je

**PRAVILNIK
O METODOLOGIJI ZA PROCJENU VRIJEDNOSTI PREDMETA JAVNE
NABAVKE**

Član 1

Vrijednost predmeta javne nabavke procjenjuje se na osnovu metodologije date u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 2

Ovaj pravilnik objaviće se u "Službenom listu Crne Gore", a stupa na snagu 7. jula 2020. godine.

Broj: 15-2213

Podgorica, 11. juna 2020. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

PRILOG 1

**METODOLOGIJA ZA PROCJENU VRIJEDNOSTI
PREDMETA JAVNE NABAVKE**

Procjena vrijednosti predmeta nabavke zasniva se na stvarnim potrebama naručioca za predmetom javne nabavke, vremenu trajanja ugovora o javnoj nabavci, vrijednosti zaključenih ugovora o javnoj nabavci istovjetnog predmeta iz prethodnih godina i informacijama i podacima dobijenim istraživanjem tržišta.

Procijenjena vrijednost roba i usluga utvrđuje se kao ukupan iznos, bez poreza na dodatnu vrijednost, koji treba platiti za isporučenu robu ili pružene usluge tokom trajanja ugovora o javnoj nabavci, uključujući i ukupnu vrijednost ugovora zaključenih putem okvirnog sporazuma i dinamičkog sistema javne nabavke.

Ako javna nabavka obuhvata isporuku roba i pružanje usluga, procijenjena vrijednost se utvrđuje kao ukupan iznos, bez poreza na dodatnu vrijednost, traženih roba i usluga i na osnovu predmjera radova, uključujući i vrijednost roba i usluga koji su potrebni za izvođenje radova, a ako naručilac u postupku javne nabavke predviđa nagrade, odnosno naknade kandidatima ili ponuđačima, procijenjena vrijednost javne nabavke uključuje i nagrade odnosno naknade.

U postupku partnerstva za inovacije procijenjena vrijednost javne nabavke utvrđuje se na osnovu troškova istraživanja i razvoja proizvoda, troškova proizvodnje i drugih aktivnosti koje će se sprovoditi tokom svih faza predviđenog partnerstva.

Procijenjena vrijednost javne nabavke robe putem zakupa ili lizinga, utvrđuje se na osnovu ukupne vrijednosti za vrijeme trajanja ugovora, ako se ugovor zaključuje na period od 12 mjeseci, ili ukupne vrijednosti za vrijeme trajanja ugovora uključujući i vrijednost za preostalo vrijeme trajanja ugovora, ako se ugovor zaključuje duže od 12 mjeseci.

Ako je predmet javne nabavke podijeljen na partije, procijenjena vrijednost javne nabavke mora da bude iskazana za svaku partiju posebno, a procijenjena vrijednost predmeta javne nabavke čini zbir procijenjenih vrijednosti svih partija predmeta.

Vrijednost predmeta utvrđena planom javnih nabavki, maksimalna je procijenjena vrijednost prilikom sprovođenja postupka javne nabavke, a u slučaju promijenjenih okolnosti, naručilac je dužan odrediti novu procijenjenu vrijednost neposredno prije pokretanja postupka javne nabavke.

Procijenjenu vrijednost javne nabavke koja je praćena zaključenjem okvirnog sporazuma i nabavki koji se realizuju putem dinamičkog sistema javne nabavke, čini ukupna vrijednost ugovora o javnoj nabavci koji će biti zaključeni tokom trajanja okvirnog sporazuma ili dinamičkog sistema javne nabavke, uzimajući u obzir očekivane promjene obima i vrijednosti nabavke.

728.

Na osnovu člana 73 stav 2 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Službeni list RCG", broj 29/07, i „Službeni list CG", br. 32/11, 43/15, 37/17 i 17/18), Uprava za nekretnine donijela je

R J E Š E N J E
O POTVRĐIVANJU BAZE PODATAKA KATASTRA NEPOKRETNOSTI ZA KO
GRAHOVO

1. Potvrđuje se baza podataka za KO Grahovo.
2. Primjena baze podataka katastra nepokretnosti počinje od 18. juna 2020. godine.
3. Katastarski operat za katastarsku opštinu, iz tačke 1 ovog rješenja, izrađen po Zakonu o premjeru i katastru zemljišta ("Službeni list SRCG," broj 37/74), prestaje da važi, a čuva se kod organa uprave nadležnog za poslove premjera i katastra nepokretnosti Opštine Nikšić do 18. juna 2021. godine, nakon čega će se kao dokumentacija trajne vrijednosti arhivirati u skladu sa propisima o arhivskoj djelatnosti.
4. Ovo rješenje će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 02-3735

Podgorica, 15. juna 2020. godine

v.d. Direktor,
Dragan Kovačević, s.r.